

**KÁROLI GÁSPÁR
REFORMÁTUS EGYETEM
HITTUDOMÁNYI KAR**

SZEMESZTERFÜZET

Szemináriumok

2025/2026. tanév

II. (tavaszi) félév

Tartalom

Német egyházi szaknyelv 1. HT LSVL025	4
Német egyházi szaknyelv 3. HT LSVL027	5
Angol egyházi szaknyelv 1. HT LSVL014.....	7
Angol egyházi szaknyelv 3. HT LSVL032.....	8
Prédikáció az Ószövetségben HT BSVS278	10
Isten beszédei és Jób válaszai(JÓB 38,1–42,6) – bibliai héber szövegolvasó szeminárium HT BSVS279	11
Egyetemi gyülekezeti közösségek életrehívása – hogyan szólítsuk meg az egyetemistákat? HT ÉRTÉ565	13
Lelkészes regények – regényes lelkészek HT ÉRTÉ154	16
Vadóc – az evangélium egy ifjúsági regénysorozatban HT BSVS280	19
A Jelenések könyve vigasztalása az 1. és a 21. század keresztyénei számára HT BSVS281 ..	20
Hiszed-e ezt? XX-XXI. századi hitvallások, hitvalló nyilatkozatok HT RSVS220	22
Az „igeteológia” hazánkban HT RSVS222	23
A paradoxon logikája: Az evangélium filozófiai nyelven HT RSVS223	25
Egyháztörténeti források digitalizálása HT RSVS221	27
ÖNISMERET – CSALÁDISMERET – HIVATÁSTISZTÁZÁS genogramok a családpsztoráció szolgálatában HT GSVS357	28
Görög nyelvi szövegolvasás és nyelvtani rendszerezés HT RSVS341	29
Egyházkormányzás a magyar reformátusság történeti tapasztalatainak fényében HT GSVS354	31
A civil szervezetek szerepe és lehetőségei Magyarországon.	33
Miért érdemes fiatalon is civil közösségekben tevékenykedni?	33
HT GSVS355	33
Bepillantás az ökumenikus bibliafordítás műhelyébe – Márk II. (folytatás) HT BSVS282	36
A római levél egzegetikai megközelítései HT BSVS283.....	38
A textustól az exegézisig – az exegézistől a prédikációig HT GSVS356	39
Bevezetés a jelnyelv világába 1. HT ÉRTÉ734	40
Bevezetés a jelnyelv világába 2. HT ÉRTÉ569	43
KAMARAKÓRUS 3. HT ÉRTÉ570	45
Ének készségfejlesztés – Az énekeskönyvön innen és túl 1	46
HT ÉRTÉ572	46
Ének készségfejlesztés – bevezetés 1. HT ÉRTÉ573.....	47
Ének készségfejlesztés – bevezetés 2. HT ÉRTÉ574.....	48
A reformáció évszázadának hazai énektermése népi emlékezetben	49
HT ÉRTÉ575	49
Nők a parókián. HT ÉRTÉ577.....	50

Társas ének, kamarazene 2. HT ÉRTÉ578	51
Liturgikus hangszerjáték 1.....	52
HT ÉRTÉ579	52
Liturgikus hangszerjáték 2.....	52
HT ÉRTÉ561	52
Liturgikus hangszerjáték 3.....	52
HT ÉRTÉ580	52
Liturgikus hangszerjáték 4.....	52
HT ÉRTÉ581	52
Liturgikus hangszerjáték 5.....	52
HT ÉRTÉ582	52
Augustine of Hippo our contemporary ERP-HT 0052.....	54
VI. éves képzés: Igehirdetési blokk.....	57
VI. éves képzés: Lelkigondozói blokk	59

Német egyházi szaknyelv 1. HT LSVL025

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: N:24	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: Ld. Mintatanterv!	
Tantárgy előadója: Szelényi Judit	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar, német	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 1 zárthelyi, két fordítási feladat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A négy félévre tervezett „Német egyházi szaknyelv” tantárgy első része az egyházi szaknyelv alapjainak lerakását célozza. A tankönyvi anyag lehetővé teszi az egyházi, gyülekezeti élet, az istentiszteleti rend, az ünnepek, valamint az egyházi iskolák sajátosságainak megismerését német nyelvterületen. Ehhez civilizációs ismereteket is nyújt. Megvalósítandó a kiválasztott bibliai történetek értő olvasása, valamint az egyházi sajtó és a kommentárok nyelvezetével való ismerkedés a fordítási feladatok révén.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az olvasott- és hallott szöveg értése (ez utóbbi fejlesztését segíti a tankönyv hanganyaga), a fordítási készség alapjainak lerakása, mely bizonyos nyelvtani ismereteket feltételez. A beszéd-készség fejlesztése. A hallgató legyen képes középfelhaladó szinten lévő szövegeket önálló olvasás során vagy hanganyagként is megérteni, esetenként lefordítani, a megadott témákkal kapcsolatos beszélgetésekben részt venni.

1. Lektion 1. Vorstellung, Einführung in die Weltreligionen,
2. Das Vaterunser, Morgen-, Abend- und Tischgebete
3. Lektion 2. Die Eröffnungsveranstaltung
4. Vom Schätzesammeln, die wahren Werte
5. Lektion 3. Länder, Religionen, ausführlichere Vorstellung der Familie
6. Vom verlorenen Schaf
7. Lektion 4. Biblische Geschichten, Übersetzung, Vergleich mit anderen Übersetzungen,
8. Lektion 5. Wiederholung des Gelernten durch Teilsimulation
9. Lektion 6. Geburtstagsfeier
10. Jesu Geburt
11. Weihnachtsgeschichte - Übersetzung
12. Lektion 7. Feste im ganzen Jahr
13. Feste – Biblische Geschichte
14. Wiederholung, Abschlusstest

Évközi tanulmányi követelmények:

Folyamatos készülés (hétről – hétre)
Szóbeli prezentációk az adott témában
Fordítási feladatok egyházi szaklapból vagy kommentárból
1 zárthelyi

Kötelező irodalom:

Kötelező tankönyv és munkafüzet: Szilágyi – Thiering: *Der verborgene Schatz*, KRE, Budapest 2005.
Hangkazetta és videó az adott tankönyvhöz

Ajánlott irodalom:

Német nyelvű Biblia olvasása
Egyházi lapok (pl. Kirchenzeitung) vagy kommentár olvasása

Német egyházi szaknyelv 3. HT LSVL027

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: Ld. Mintatanterv!	
Tantárgy előadója: Szelényi Judit	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar, német	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 1 zárthelyi, két fordítási feladat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A négy félévre tervezett „Német egyházi szaknyelv” tantárgy harmadik része az egyházi szaknyelvi ismeretek bővítését és elmélyítését célozza. A tankönyvi anyag lehetővé teszi az egyházi, gyülekezeti élet, az istentiszteleti rend, az ünnepek, valamint az egyházi iskolák sajátosságainak megismerését német nyelvterületen. Ehhez civilizációs ismereteket is nyújt. Megvalósítandó a kiválasztott bibliai történetek értő olvasása, valamint az egyházi sajtó és a kommentárok nyelvezetével való ismerkedés a fordítási feladatok révén.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az olvasott- és hallott szöveg értése (ez utóbbi fejlesztését segíti a tankönyv hanganyaga), a fordítási készség, a nyelvtani ismeretek és a beszédképesség továbbfejlesztése. A hallgató legyen képes közép-haladó szinten lévő szövegeket önálló olvasás során vagy hanganyagként is megérteni, esetenként lefordítani, a megadott témákkal kapcsolatban önállóan is kifejezni a véleményét.

1. Wiederholung der Zehn Gebote und der schon gelernten Gebete, Das Glaubensbekenntnis
2. Lektion 1. Die Abreise, Reisevorbereitungen, Reiseziele
3. Lektion 2. Die Arbeit und der Alltag eines Pfarrers / Priesters
4. Das Eisenbahngleichnis – Die Auslegung des Kästner Gedichtes
5. Lektion 3. Gottesdienst am Sonntag
6. Übersetzung: Unterschiede und Gemeinsamkeiten Evangelisch – Katholisch
7. Lektion 4. Die Kirchengemeinde, ökumenische Gebetswoche
8. Die Aufgaben der christlichen Erziehung
9. Übersetzung: Die vier Evangelien – Was man wissen sollte
10. Lektion 5. Kirchenbaukunst – Die Beschreibung meiner Kirche
11. Die Beschreibung unserer Gemeinde
12. Jesus Christus: wahrer Gott und wahrer Mensch

13. Wiederholung des Fachwortschatzes
14. Abschlusstest
Évközi tanulmányi követelmények:
Folyamatos készülés (hétről – hétre) Szóbeli prezentációk az adott témában Fordítási feladatok egyházi szaklapból vagy kommentárból 1 zárthelyi
Kötelező irodalom:
Szilágyi – Thiering: <i>Der verborgene Schatz</i> , KRE, Budapest 2005. Hangkazetta és videó az adott tankönyvhöz
Ajánlott irodalom:
Német nyelvű Biblia olvasása Egyházi lapok (pl. Kirchenzeitung) vagy kommentár olvasása

Angol egyházi szaknyelv 1. HT LSVL014

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: Ld. Mintatanterv!	
Tantárgy előadója: Mile András	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar, angol	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 2 zh., két fordítási feladat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A négy félévre tervezett „Angol egyházi szaknyelv 1” tantárgy első része az egyházi szaknyelv alapjainak lerakását célozza meg. A felhasznált anyag lehetővé teszi a keresztény iratok, valamint azok kronológiájának megismerését (The Christian Documents – a suggested chronology); különös hangsúlyt fektetve a négy evangéliumra. (The Gospels: Are they true? Are they reliable? Why are there four?) Ehhez civilizációs ismereteket is nyújt (Life in the time of Jesus). Jézus életének és tanításának bemutatása a négy evangélista és Pál apostol szerint (Different pictures of Jesus according to Matthew, Mark, Luke, John and Paul). Megvalósítandó a bibliai történetek értő olvasása, valamint az egyházi sajtó és a kommentárok nyelvezetével való ismerkedés a fordítási feladatok révén.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az olvasott- és hallott szöveg értése (ez utóbbi fejlesztését segíti a tankönyv hanganyaga), a fordítási készség alapjainak lerakása, mely bizonyos nyelvtani anyag önálló feldolgozását vagy ismétlését is feltételezi, a beszéd-készség aktivizálása az olvasmányok megbeszélése és a prezentációk során. A hallgató legyen képes középfeladati szinten lévő szövegeket önálló olvasás során vagy hanganyagként is megérteni, esetenként lefordítani, a megadott témáról önállóan beszélni.

1. Introduction. The English Bible (RSV, NIV, NKJV, GNB, etc.) and How to Use it
2. The Ten Commandments, The Lord's Prayer
3. The Synoptic Gospels
4. Sunday Morning Service / Mass; A church leaflet.
5. Jesus: His Life and Teaching
6. Jesus' Teaching in Parables.
7. Test-paper 1.
8. Conflict with the Authorities, Jesus on Trial
9. The Crucifixion: Why Did Jesus Die? Historical Details
10. Jesus' Resurrection and Ascension
11. The Picture of Jesus in Matthew, Mark and Luke
12. John's Reflective Picture of Jesus
13. Paul's Cosmic Picture of Jesus
14. Test-paper 2.

Évközi tanulmányi követelmények:

Folyamatos készülés (hétről – hétre) Szóbeli prezentációk az adott témában 2 fordítási feladat egyházi szaklapból vagy kommentárból 2 zárthelyi
--

Kötelező irodalom:

Ábrahám K., és Egey E., (2001): *Learn from me* KGRE, Bp.
Hangkazetta és videó az adott tankönyvhöz

Ajánlott irodalom:

Angol nyelvű Biblia olvasása (RSV, NIV, NKJV, GNB, stb.)
Egyházi lapok (pl. Life and Work) vagy kommentár olvasása

Angol egyházi szaknyelv 3. HT LSVL032

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: Ld. Mintatanterv!	
Tantárgy előadója: Mile András	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar, angol	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 2 zh., két fordítási feladat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A négy félévre tervezett „Angol egyházi szaknyelv” tantárgy harmadik része a keresztény egyház kialakulásával, terjedésével, hitvallásával, tanaival, valamint a vallásgyakorlás mikéntjével foglalkozik és kitér az egyes felekezetek közötti különbségekre is.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az olvasott- és hallott szöveg értése (ez utóbbi fejlesztését segíti a tankönyv hanganyaga), a fordítási készség alapjainak lerakása, mely bizonyos nyelvtani anyag önálló feldolgozását vagy ismétlését is feltételezi, a beszéd-készség aktivizálása az olvasmányok megbeszélése és a prezentációk során. A hallgató legyen képes középfeladók szinten lévő szövegeket önálló olvasás során vagy hanganyagként is megérteni, esetenként lefordítani, a megadott témákról önállóan beszélni.(900)

1. The Early Christian Church – Its Beliefs and Teaching
2. The Spreading Christian Church – Its Development
3. The Reformation; Further Divisions
4. Buildings for Worship
5. Leaders of the Church
6. Today’s Christian Church – Its Beliefs and Teaching
7. Test-paper 1.
8. The Trinity: The Three-in-One God
9. Holy Communion: The Last Supper and Modern Communion Services
10. Rites of Passage, Symbols, Sacraments

11. Christian Festivals, The Church's Year
12. Using the Bible in Christian Life and Worship
13. The Ecumenical Movement and the World Council of Churches
14. Test-paper |
|--|

<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>
--

Folyamatos készülés (hétről – hétre) Szóbeli prezentációk az adott témában 2 fordítási feladat egyházi szaklapból vagy kommentárból Két zárthelyi
--

<i>Kötelező irodalom:</i>

Ábrahám K., és Egey E., (2001): <i>Learn from me</i> KGRE, Bp. Hangkazetta és videó az adott tankönyvhöz

<i>Ajánlott irodalom:</i>

Angol nyelvű Biblia olvasása (RSV, NIV, NKJV, GNB, stb.) Egyházi lapok (pl. Life and Work) vagy kommentár olvasása

Prédikáció az Ószövetségben HT BSVS278

Sermon in the Old Testament

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Ószövetségi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Karasszon István	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Karasszon István					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A szeminárium témája egyrészt gyakorlati, hiszen a hallgatók többsége arra készül, hogy gyülekezeti szolgálatban rendszeresen prédikáljon. Másrészt azért szigorúan szakmai is, hiszen az Ószövetség számos prédikációt is tartalmaz. Szűkebb értelemben ezeket kell megvizsgálni, s összevetni azzal, amit ma hallunk vagy gyakorolunk – és nyilván a tanulságokat is le kell vonnunk az összehasonlításból. Tágabb értelemben azonban nem csak a szigorú műfaji besorolás érdekes, hanem az is, hogy az Ószövetségben sok utalás is van bibliai szövegekre: hogyan használták a Szentírást maguk a szent írók, hogyan használjuk fel mi is hitünk és életünk építésére – ezt tanulhatja meg a hallgató a közös szemináriumi munkán, ahol mindenkinek egy-egy kiválasztott passzust kell exegetálnia.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Ajánlott irodalom:

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Isten beszédei és Jób válasza(JÓB 38,1–42,6) – bibliai héber szövegolvasó szeminárium HT BSVS279

THE DISCOURSES OF THE LORD AND THE RESPONSES OF JOB (JOB 38:1–42:6) – BIBLICAL HEBREW TEXT-READING SEMINAR

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bibliai Teológiai és Vallástörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2	Előtanulmányi feltétel(ek): –	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): –
Tantárgy felelőse: Hanula Gergely	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 4., 6., 8., 10.	Meghirdetés féléve: tavaszi félév	Oktatás nyelve: magyar
Tantárgy előadója/i: Péntek Dániel Gábor				Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy) Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szeminárium célja, hogy héber nyelven olvassuk és értelmezzük a Jób könyvének utolsó dialógusát: Isten (JHWH) és Jób párbeszédét. A kurzus célja továbbá, hogy a hallgatók héber nyelvi ismeretei (nyelvtan, szókincs) bővüljenek. A szemináriumi alkalmak során reflektálunk a felvetődő teológiai kérdésekre is, kísérletet teszünk azok szélesebb – elsősorban ó- és újszövetségi – kontextusba helyezésére.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Óramegbeszélés. Bevezetés Jób könyvéhez. A szakirodalom bemutatása
2. Jób könyve tartalmának részletes áttekintése. A Jób 38,1–42,6 helye Jób könyvében
3. Jób könyvének helye a kánonban. Jób alakja a Biblián kívüli hagyományban
- 4–7. Jób 38–39
- 8–10. Jób 40–41
11. Jób 42,1–6
12. Összegzés. A felvetődő kérdések megbeszélése. Jegyzárás

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

1. a héber szöveg otthoni és tanórai olvasása
2. Jób könyve elolvasása magyar vagy angol fordításban a 2. tanítási hétre
3. 4–5 oldal (Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sorköz) terjedelmű szemináriumi dolgozat készítése egy, az olvasott szöveghez kapcsolódó témából. A témát legkésőbb a 6. tanítási héten kell kiválasztani. A szemináriumi dolgozat leadási határideje: az utolsó tanóra kezdete.

A félévi érdemjegyre 50-50%-ban számít be az órai aktivitás, illetve a szemináriumi dolgozat. A hallgatók órai aktivitását és szemináriumi dolgozatát az oktató értékeli.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

A szöveget a *Biblia Hebraica Stuttgartensia*⁵ (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1997) alapján olvassuk.

A további kötelező irodalom egyéni érdeklődés szerint, a szemináriumi dolgozat választott témájának megfelelően, az oktatóval való egyeztetés alapján kerül kijelölésre, elsősorban az ajánlott irodalomból.

Ajánlott irodalom:

Mindenekelőtt ajánlott Edward L. Greenstein, valamint Robert Alter angol fordításainak használata a félév során:

Edward L. Greenstein, *Job. A New Translation*, New Haven – London: Yale University Press, 2019.

Robert Alter, *The Wisdom Books: Job, Proverbs and Ecclesiastes*, New York – London: W. W. Norton, 2011.

Továbbá:

az oktató által készített segédanyagok (hand-out, ppt)

Adorjáni Zoltán: *Jób testamentuma. Bevezetés – Fordítás – Jegyzetek*, Budapest: L'Harmattan, 2011.

David J. A. Clines, *Job 38-42* (Word Biblical Commentary 18B), Nashville: Thomas Nelson, 2011.

Norman C. Habel: *The Book of Job. A Commentary* (The Old Testament Library), Philadelphia: The Westminster Press, 1985.

Karasszon István, *Az Ószövetség teológiai üzenete*, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan, 2021, 241–246.

Karasszon István, Jób Megváltója in: *Református Egyház* 48 (1996), 82-86. (= in Uő., *Az Ószövetség fényei. Veterotestamentika*, Budapest, Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, 2002, 187–197.)

Manfred Oeming – Konrad Schmid, *Jób útja. A szenvedő ember stációi*, Budapest: L'Harmattan, 2019.

Marvin H. Pope, *Job* (Anchor Bible 15), New York – London, et al., Doubleday, 1965.

Hans Strauss: *Hiob. 2. Teilband 19,1–42,17* (Biblischer Kommentar. Altes Testament 16/2), Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1995.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

időpont: csütörtök 15:45–17:15

Egyetemi gyülekezeti közösségek életrehívása – hogyan szólítsuk meg az egyetemistákat? HT ÉRTÉ565

Establishing University Congregational Communities – How Can We Reach and Engage University Students?

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Gyakorlati Teológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025-26 II.félév kedd 15:00-17:30 óraütközés esetén oktatóval egyeztetve)	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy) beszámoló
Tantárgy előadója/i: Molnár Péter					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy egy **konkrét missziós élethelyzetből** indul ki:

Képzeld el, hogy a következő tanév szeptemberétől egyetemi lelkészé neveznek ki.

Egy általad választott egyetem **egy konkrét karán** kell **egyetemi gyülekezeti közösséget életre hívnod ott, ahol jelenleg nincs ilyen közösség.**

A szeminárium végére a hallgató **nem csupán egy elméleti koncepcióval**, hanem **átgondolt, megvalósítható akciótervvel** is rendelkezik.

A tantárgy célja, hogy a résztvevők:

- képesek legyenek **egyetemi gyülekezeti közösség** alapítását és felépítését megtervezni,
- értsék az **egyetemista** korosztály személyiségfejlődési, generációs és társadalmi **sajátosságait**,
- felismerjék az **egyházhoz való ambivalens viszony** mögötti kérdéseket,
- tudatosan kapcsolják össze a **missziós jelenlétet** az egyetemisták által megélt **egzisztenciális és „nehéz” témákkal**,
- saját **belső és külső elhívásukat reflektáltan vizsgálják**,
- képesek legyenek **csapatban gondolkodva** szolgáló közösséget építeni.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A szeminárium nem tematikus „előadássorozat”, hanem **lépésről lépésre haladó tervezési folyamat, akcióterv-logika** szerint:

I. Személyes, lelki alapozás

Külső és belső elhívás tisztázása

Önvizsgálat, motivációk, határok

Az egyetemi lelkészi szerep sajátosságai

Imádságos előkészítés és lelki fókusz

II. Előzetes kutatás és helyzetelemzés

Az egyetemisták:

élethelyzete, személyiségfejlődési sajátosságai, generációs jellemzői, társadalmi és egzisztenciális státusza Az egyetemisták egyházhoz és spiritualitáshoz való viszonya A választott egyetem és kar kulturális, intézményi sajátosságai Létező formális és informális közösségek feltérképezése III. Erőforrások és csapatépítés Személyi erőforrások feltérképezése Tárgyi és infrastrukturális lehetőségek Szolgáló csapat toborzása Közös látás és tervezési munka kialakítása IV. Operatív gyülekezetszervezés Az egyetemi szemeszter indulásához igazodó ütemezés Megszólítási pontok és jelenlétformák a karon Kommunikációs és meghívási stratégiák Kiscsoportos és nyitott alkalmak tervezése V. Tartalmi fókusz – nehéz témák mint belépési pontok Tematikus alkalmak tervezése az egyetemisták valós kérdéseire építve <i>(itt felhasználhatók Ablonczy Áron ifjúsági és missziós anyagai, őszi félév)</i> Példák: jövőkép, hivatás, pénz szorongás, teljesítménykényszer, kiégés kapcsolatok, szexualitás, identitás hit és kétely pluralista közegben
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: A gyakorlati jegy feltétele: aktív részvétel, olvasás, kutatás, kooperatív munkavégzés hétről hétre egy választott egyetem és kar megjelölésével komplex gyülekezetszervezési akcióterv kidolgozása: lelki alapozás helyzetelemzés erőforrás-térkép csapatépítés féléves ütemezés témalista és módszertan
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Céltudatos ifjúsági szolgálat Doug Fields, Új Remény Alapítvány, Debrecen, 2013 – Tervezési és struktúraépítési alapelvek. Magyar Református Nevelés 2017/4 A Z generáció katechézise (tematikus lapszám) – Az egyetemi korosztály megszólításához releváns tanulmány. Miért nem hiszek már T. Faix – M. Hofmann – T. Künkler, Koinónia, Budapest, 2020 – Az egyetemisták és fiatal felnőttek hitbeli eltávolodásának mintázatai, nyelvezete, belső logikája. Együtt a hit útján Szerk.: Siba Balázs – Szabóné László Lilla – Pángyánszky Ágnes, Kálvin Kiadó, 2019

– Gyülekezetpedagógiai alpmű, közösségépítési és tanulási folyamatokkal.

Mátrix közösség

Kerekes Szabolcs, Harmat Kiadó, 2010

– Alternatív, poszttradicionális közösségi modellek bemutatása, missziós szemlélettel.

Ajánlott irodalom:

Egyetemi misszió, ifjúsági szolgálat

Az ifjúsági munka első két éve

Doug Fields, Új Remény Alapítvány, 2009

– Különösen hasznos induló egyetemi gyülekezet esetén.

Ifjúságépítők

Jim Burns, Új Reménység Alapítvány, 2005

– Csapatépítés, vezetőképzés, szolgálói kultúra.

Vezetés

Barry St. Clair, Primo Kiadó, 1992

– Klasszikus, de máig használható vezetési alapelvek.

Felütés, az Anima, a Saru nélkül, az Evező és a Kint és bent című kiadványok

Háló Közösségi Műhely

Generáció, pszichoszociális háttér

Z generáció

Tari Annamária, Tericum Kiadó, 2011

– Generációs gondolkodás, identitás és életstratégiák.

Dühöngő ifjak

Ross Campbell, Harmat Kiadó, 2007

– Érzelmi világ, feszültség és feldolgozási minták.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Lelkészes regények – regényes lelkészek HT ÉRTÉ154

Pastors in novels of hungarian writers

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék):	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója: Bölcsföldi András					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hallgatók a szeminárium anyagát tartalmazó műveken keresztül ismerjék meg az irodalomban fellelhető lelkészekről szóló regényeket, s azok elemzésével alakítsák ki véleményüket, látásukat az adott témáról.

Tartalom: A hallgatók a szeminárium során kapjanak válaszokat arra, hogy az irodalom tükrében az írók bizonyos korokban hogyan ábrázolják a lelkészeket, milyen lelkészképek bontakoznak ki az adott regényekben, valamint „híres”, „regényes” életű lelkészek életművének megismerésén keresztül szerezzenek tapasztalatokat, lássanak követhető példákat majdani szolgálatukra nézve.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A lelkeszi munkát, családot, élethelyzetet középpontba állított regények elolvasása, megismerése. A kiválasztott regény részletes ismertetése és elemzése, előadás tartása.

A szeminárium anyaga két jól megkülönböztethető részre oszlik. Az egyik a lelkészekről, családokról szóló regények a magyar irodalom tárházából, kitekintéssel a világirodalomra. A másik: klasszikus és híres 20. századi lelkészek életének és munkájának tanulmányozása, a róluk szóló könyvek műfaji besorolása, jellegzetességeinek kiemelése.

Lelkészekről szóló regények (magyar):

Makkai Sándor:	Holttenger
Móricz Zsigmond:	Fáklya
Móricz Zsigmond:	A galamb papné
Nyíró József:	Én népem
Rákosi Viktor:	Elnémult harangok
Sükös Pál:	A keskeny úton
Szabó Dezső:	Az elsodort falu
Szabó Magda:	A freskó
Visky András:	Kitelepítés
Visky András:	Illegalisták

Kitekintés a világirodalomra:

George Orwell:	A lelkész lánya
Selma Lagerlöf:	Gösta Berling
Selma Lagerlöf:	A Löwensköld trilógia
Marilynnie Robinson:	Gilead
Marilynnie Robinson:	Lila
Giertz Bo:	Házát kősziklára építette
Ingmar Bergman:	Fanny és Alexander

A szeminárium feladata, a különböző jellegű lelkészregények eltérő megközelítése, vizsgálata megadott szempontok alapján: a keletkezés körülményei, a kor, amiben íródtak, milyen egyház- és milyen társadalomképet tükröznek a művek? Milyen a lelkész, mint hivatását élő személy beállítása az adott művekben? Milyenek a körülmények: társadalmi felépítettség, szociológiai helyzet – különös tekintettel a családra. A lelkészek lelki motivációinak, érzelmi hullámzásainak, válságainak megfigyelése. A lelkészek kapcsolatai, munkatársi viszonyai, kötődésük a település embereihez, konfliktusai. A szeminárium tárgya a művek részletes elemzése, vizsgálata, következtetések levonása.

Életrajzi jellegű könyvek „regényes” sorsú lelkészek életéről:

Ablonczy Dániel:	Magasság, mélység...
Borzsák Enikő, Lilla:	Mindeztideig megsegített minket az Úr, Borzsák Sándor élete
Gudor Lajos:	Napjaink számlálása, Egy református lelkész életpályája és szolgálata
Hargita Árpád:	Tűzszlopoddal jéghegyek között, Zimányi József életútja
Makkai Sándor:	Szolgálatom
Miklya Luzsányi Mónika:	Az igazak útján – Dobos Károly élete
Ravasz László:	Emlékezéseim
Soós Gézané Tüdös Ilona:	Mint a Jézus Krisztus jó vitéze (Soós Géza)
Szabó Imre:	Sírjanak a papok
Szabó Imréné Szabó Éva:	Süt a nap! Életem.
Visky Ferenc:	Szerelme szorongat (Fogoly vagyok)
Damásdi Dénes:	Elég néked az én kegyelemem... Damásdi Dénes lelkész életének első és utolsó tíz éve
Gulácsy Lajos:	A mélységből a magasba
Kovács Zoltán:	Bilincsen is békességben Istennel (Szibériai rabságom története)
Révész Imre:	Vallomások
Szabó Imre:	Ég, de meg nem emésztetik (Naplók 1914-1954)
Szabó Andor:	Feltámadásaim, stb.

Az életrajz jellegű, híres XX. századi lelkészekről szóló könyvek több műfajú megismerése. Köztünk találhatóak önéletréások, életük naplószerű feldolgozása, illetve mások által megírt életrajzi könyveinek megismerése, ismertetése és elemzése. A lelkészek életének, munkájának, munkásságának egyházra, gyülekezetekre gyakorolt hatásának megismerése és elemzése. Lelki beállítottságaik, missziói szemléletük, motivációik vizsgálata. A műfajok megkülönböztetése, összehasonlítása, lényegük kiemelése, megismerése.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az órákon való aktív részvétel, rendszeres olvasás, készülés, a kiválasztott könyvekből (2) szemináriumi előadás és referátum tartása (írott formában is).

A szemináriumon való részvétellel a hallgatók egyrészt bepillantást nyernek mind a magyar- és a világirodalomban nyomtatásban is megjelent regények világába, másrészt a hozzánk közelálló, lelkészi életpályákat, nehéz időszakokat megélt lelkész-elődeink példája, kitartása hatással lehet a hallgatók

lelkészi felkészülésére is. A szeminárium segíti hivatásunk tisztázását, a teológusok közelebb kerülhetnek saját identitásuk kérdéseinek megválaszolásához egy külső (irodalmi) látásmód szemüvegén át, valamint közvetlen egyházi tapasztalat, megélt hit, és továbbadott élettörténetek által.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

A fent listázott regények és életrajzi jellegű könyvek ismerete, valamint az ezekhez kapcsolható irodalomtörténeti, teológiai könyvek használata.

Ajánlott irodalom:

A fent listázott regények és életrajzi jellegű könyvek ismerete, valamint az ezekhez kapcsolható irodalomtörténeti, teológiai könyvek használata.

Vadóc – az evangélium egy ifjúsági regénysorozatban HT BSVS280

Schlunz – the gospel through a youth novel series

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék):	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Pataki András Dávid	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév	Oktatás nyelve: <u>magyar</u>	Számonkérés formája: <u>évközi jegy</u> (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Győrffy Eszter dr. Pompor Zoltán Pataki András Dávid					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Harry Voß, a nemzetközi Szentírás Szövetség német szervezetének munkatársa, **Vadóc** (Der Schlunz) című ifjúsági regény-sorozatát alapvetően evangelizációs céllal írta. Németországban már tévéfilm- és képregénysorozat is készült belőle, továbbá bibliaolvasó vezérfonal is.

Elsősorban az kisiskolás korosztály számára izgalmas, lebilincselő olvasmány, hiszen a főszereplői hasonló korúak. A nagyobbaknak is ajánlható, hiszen olyan a mai fiatalokat érintő élethelyzetekről és érzelmekről olvashatnak, amikkel naponta meg kell küzdeniük, mint például iskolai bántalmazás. A könyv a felnőttek számára is izgalmas, főleg a lelkészek, hitoktatók számára is tanulságos és hasznos ez a sorozat.

A **Vadóc** minden kötetének 1-1 bibliai-etikai téma áll a középpontjában (*Tékozló fiú, Dávid és Góliát, Teremtés, Nagy lakoma, Megbocsátás, Karácsony, Húsvét*) nem csak direkt módon (pl. a vasárnapi gyerek-istentiszteleten elhangzó tanításként), hanem mindennapos élethelyzetekben szemléltetve (pl. családi ebédkor, utazás).

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A szeminárium célja bemutatni a könyvsorozatot és annak teológiai tanításait, hogy a teológus-hallgatók a későbbi lelkési szolgálatukhoz:

1. Ötleteket, anyagokat kapjanak, hogyan lehet a regény-sorozat vagy a regény részletei segítségével ifit vagy csendesnap alkalmat, beszélgetést, esetleg nyári hittan tábor tartani.
2. Új szemléletet és mélységeket tapasztaljanak meg a lelkigondozói gyakorlatukban.
3. Segítsen önismerettel kapcsolatos kérdéseket feltenni, illetve ezekre őszinte válaszokat adni.
4. Az ünnepek (karácsony, húsvét) kapcsán érdekes és a mai gyerekek számára is érthető olvasmányt adni, továbbá ötleteket ahhoz, hogyan érdemes egy ünnepi műsort készíteni.

A szeminárium részét képezi a Vadóc kapcsán a keresztyén ifjúsági irodalom bemutatása is (tartalmuk, pl. milyen oktatás-nevelési vagy gyülekezeti célokra alkalmazható).

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
A szeminárium során egyeztetett részek olvasása, csoportmunka, órai aktivitás.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Szemelvények a regénysorozatról (ld. ajánlott irodalom).
Ajánlott irodalom:
Harry Voß: Vadóc és a múlt titkai. Budapest: Szentírás Szövetség – Harmat Kiadó, 2022. Harry Voß: Vadóc és a mezítlábas óriások. Budapest: Szentírás Szövetség – Harmat Kiadó, 2023. Harry Voß: Vadóc és a rejtélyes árnyék. Budapest: Szentírás Szövetség – Harmat Kiadó, 2023. Harry Voß: Vadóc és az éjszakai bosszúálló. Budapest: Szentírás Szövetség – Harmat Kiadó, 2024. Harry Voß: Vadóc és a láthatatlan őr. Budapest: Szentírás Szövetség – Harmat Kiadó, 2024. Harry Voß: Vadóc és az áruló nyoma. Budapest: Szentírás Szövetség – Harmat Kiadó, 2025. Harry Voß: Vadóc és az utolsó titok. Budapest: Szentírás Szövetség – Harmat Kiadó, 2025.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): A szeminárium a Szentírás Szövetséggel együttműködésben valósul meg. A szeminárium minimum 6 fő jelentkezése esetén indul.

A Jelenések könyve vigasztalása az 1. és a 21. század keresztyénei számára HT BSVS281

<i>The comfort of the Book of Revelation for Christians in the 1st and the 21st centuries</i>					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék):	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Pataki András Dávid	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév kedd 15:00-17:30	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Pataki András Dávid					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Jelenések könyve olvasása mindig kihívást jelentett a keresztyén egyház számára. Hogyan értsük helyesen azt, amit János az 1. században a kis-ázsiai gyülekezetek tagjainak írt? Miről szólnak (és miről nem) azok a látomások, amelyeket a szerző feljegyzett? Ad-e feleleteket a könyv a mi korunkban felvetődő személyes és közösségi kérdésekre, és ha igen, hogyan juthatunk el azokhoz? A szeminárium célja, hogy felfedezzük az Újszövetség talán legrejtelmesebb iratának különleges értékeit, és azokat a lelkipásztori és tanítói szolgálatban alkalmazni tudjuk.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:

A szeminárium során a résztvevők az írásmagyarázatnak a Jelenések könyve értelmezéséhez szükséges sajátos eszközeivel ismerkedhetnek meg. Hogyan kapcsolódhat össze egy adott perikópa elemzésénél a textus főbb gondolatainak, teológiai hangsúlyainak feltárása a releváns kontextuális, kontextuális és intertextuális összefüggésekkel? Melyek a János-apokalipszis központi témái, és hogyan mutatja be ezeket? Milyen segítséget nyújt a könyv szerkezetének és szimbólumainak áttekintése a lényegesebb teológiai, szótériológiai, eszkatológiai, etikai és pasztorális mondandóinak azonosításában? Mindezeket azzal a célkitűzéssel tárgyaljuk, hogy a kapott válaszok segítségével jobban el tudjuk helyezni a Jelenések könyve üzenetét az Újszövetség teológiájában és fel tudjuk használni annak különböző részeit a református egyházi szolgálat meghatározó területein, az igehirdetésben, a katechézisben, a lelkigondozásban.
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: A szeminárium minden résztvevője előre egyeztetett témában a releváns szakirodalom alapján előadást tart, illetve annak vázlatát ppt vagy pdf formában beadja. Az előadásokat közös diszkusszió követi.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: J. Scott DUVALL: <i>A Theology of Revelation. God's Grand Plan to Defeat Evil, Rescue His People, and Transform His Creation (Biblical Theology of the New Testament)</i>. Grand Rapids, Mi: Zondervan, 2025. Thomas R. SCHREINER: Revelation. In: Iain M. Duguid et al. (szerk.): <i>ESV Expository Commentary. Vol. XII: Hebrews – Revelation</i>. Wheaton, Il: Crossway, 2018. 525-754. Brian J. TABB: <i>All things new. Revelation as canonical capstone (New Studies in Biblical Theology 48.)</i>. London: Apollos – Downers Grove, Il: InterVarsity Press, 2019.
Ajánlott irodalom: G. K. BEALE – David H. CAMPBELL: <i>Revelation. A Shorter Commentary</i>. Grand Rapids, Mi – Cambridge: Eerdmans, 2015. Buist M. FANNING: <i>Revelation (Zondervan Exegetical Commentary on the New Testament)</i>. Grand Rapids, Mi: Zondervan, 2020. Paul GARDNER: <i>Revelation: The Compassion and Protection of Christ (Focus on the Bible)</i>. Ross-shire: Christian Focus, 2002. Traugott HOLTZ: <i>Die Offenbarung des Johannes (Das Neue Testament Deutsch)</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2008. Craig S. KEENER: <i>Revelation (NIV Application Commentary)</i>. Grand Rapids, Mi: Zondervan, 2000. Craig R. KOESTER: <i>Revelation (The Anchor Yale Bible Commentaries)</i>. New Haven, Ct: Yale University, 2015. Peter J. LEITHART: <i>Revelation (International Theological Commentary)</i>. 2 Vols. London – New York, NY: Bloomsbury T&T Clark, 2018. Gerhard MAIER: <i>Die Offenbarung des Johannes (Historisch-Theologische Auslegung)</i>. 2Bände. Witten: SCM R.Brockhaus, 2009-2012. Akira SATAKE: <i>Die Offenbarung des Johannes (Kritisch-Exegetischer Kommentar über das Neue Testament 16.)</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2008. Thomas R. SCHREINER: <i>Revelation (Baker Exegetical Commentary on the New Testament)</i>. Grand Rapids, Mi: Baker, 2023.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): A szeminárium legalább hat résztvevő jelentkezése esetén indul el. A szeminárium résztvevőitől elvárt az angol nyelvű kiadott szakirodalom olvasása.

Hiszed-e ezt? XX-XXI. századi hitvallások, hitvalló nyilatkozatok HT RSVS220

Do you believe this? 20th-21st century creeds, confessional statements.

Felelős szervezeti egység: Rendszeres Teológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Szabó István	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: -	Meghirdetés féléve: Tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója: Dr. Sándor Balázs					Értékelés módszere: Írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szeminárium célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek kortárs hitvallásokkal, hitvalló nyilatkozatokkal. Azokról önállóan véleményt tudjanak mondani a Szentírás és a reformátori hitvallásaink alapján.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- Alapfogalmak tisztázása (Hitvallás, Credo, Káté, Nyilatkozat...)
- Barmeni Teológiai Nyilatkozat (1934)
- Leuenbergi Konkordia (1973)
- Lausanne-i Nyilatkozat (1974)
- Chicagói Nyilatkozat (1978)
- Belhari Hitvallás (1982)
- Accrai Hitvallás (2004)
- Nashville-i Nyilatkozat (2017)

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

- Aktív részvétel az órákon
- Egy választott terület kidolgozása egy 5-7 oldalas dolgozat formájában
- A választott terület bemutatása a szemináriumon

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- A Magyarországi Református Egyház hitvallási iratai. A Heidelbergi Káté és A Második Helvét Hitvallás. MRE Kálvin János Kiadója. Bp. 2020.
- Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret. MRE Kálvin János Kiadója. Bp. 2019.

Ajánlott irodalom:

- Reformierte Bekenntnisschriften. Band 5. Ausgewählte Texte in deutscher Übersetzung. Teilband 2. 1563-2019. Vandenhoeck und Ruprecht Verlage. 2023.
- Jaroslav Pelikan: Credo: Historical and Theological Guide to Creeds and Confessions of Faith in the Christian Tradition. Yale University Press. 2005.
- Fekete Károly: A Barmeni Teológiai Nyilatkozat. Vezérfonal a dokumentum tanulmányozásához. MRE Kálvin János Kiadója. Bp. 2009.

Az „igeteológia” hazánkban HT RSVS222

The „Theology of the Word of God” in Hungary

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék):	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Rendszeres Teológiai Tanszék					
Tantárgy felelőse:	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025/2026 II.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Hotorán Gábor	kötelezően választható				Értékelés módszere: szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A bibliaszemléletünk, tágabb értelemben igetanunk, alapvetően határozza meg a kegyességünket, teológiai alkatunkat, ennél fogva a lelkeszi szolgálatunkat is. Az ún. igeteológiához (Barth és körének sajátos teol. törekvése) az első itthoni képviselői több irányzat felől és változatos lelki hátterekből érkeztek el, így rendkívül érdekes példaként tekinthetünk rájuk. Igehirdetői felfogásaik, gyülekezetépítési gondolataik, a teológia tudományának különböző diszciplínáira vonatkozó álláspontjaik változásai izgalmas, a jelent is mélyen érintő kérdéseket vetnek fel. Történetük megismerése és értékelése nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy a saját teológiai identitásunkat is megvizsgáljuk, ill. támogasson annak formálódásában.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák:

A találkozások során a következő teológiatörténeti összefüggések, témák kerülnek előtérbe:

- Teológiai irányzatok, feszültségek mint közvetett előzmények Magyarországon a XIX. sz. második felétől
- A teol. nézetkülönbségek egyik főszereplője: a „Biblia kérdése”

- Kiábrándultság, elégtelenségérzet, útkeresés - Barth kezdeti programja és az itthoni viszonyok – korábbi hasonlóságok és kapcsolópontok - Miért ”igeteológia”? - A barthi fordulat folyamata néhány ismertebb teológusunk életében - Az igeteológusok nemzedékei - Az irányzat értékelése - Mára nyúló hatások
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
A félév során előadások hangzanak el, az azokban megjelenő gyakorlati kitekintések révén is lehetőség nyílik a közös megbeszélésére, éppen ezért hangsúlyos az óralátogatás szüksége.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Ajánlott irodalom:
Barth, Karl: A rómaiakhoz írt levél, Ford. Ferencz Árpád, Exit Kiadó, Kolozsvár, 2025 Barth, Karl: Die Kirchliche Dogmatik I/1. Studienausgabe 1, Theologischer Verlag Zürich, 1987 Bucsay Mihály: A Protestáns Egyház kora. In: A Budapesti Református Theológiai Akadémia története 1855-1955, Református Egyetemes Konvent Sajtóosztálya, Budapest, 1955 Debrecen, 1994.) Gáncs Aladár: Mit tanulhatunk Barth Károlytól? In: Theológiai szemle VI. évf. 4-6. sz. Különlenyomata, Debrecen, 1930 Koncz Sándor: Hit és vallás – A magyar református vallástudományi teológia kibontakozása és hanyatlása. Debrecen, 1942 Kovács Ábrahám: Hitvédelem és egyháziasság – a debreceni új ortodoxia vitája a liberális teológiával. L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2010 Makkai Sándor: Az erdélyi református egyházi irodalom 1850-től napjainkig, „Az Út” kiadása, Minerva Irodalmi és nyomdai műintézet részvénytársaság, Cluj-Kolozsvár 1925 Makkai Sándor: Öntudatos kálvinizmus. Második kiadás, „Az Út” kiadása, Minerva Irodalmi és nyomdai műintézet részvénytársaság, Cluj-Kolozsvár, 1926 Márkus Jenő: A liberális szellem a református egyházban. Kálvin Kiadó, Budapest, 2005 Márkus Mihály: Teológiai irányzatok. In: Studia et Acta Ecclesiastica V., Tanulmányok a Magyarországi Református Egyház történetéből 1867-1978. Szerk. Barcza József, MRE Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1983. Nagy Barna: A teológiai módszer problémája az úgynevezett dialektika teológiában. Kálvin Kiadó, Budapest, 1998 Nagy Géza: A Kolozsvári Református Theológiai Fakultás története. Erdélyi Református Egyházkerület Kiadása, Kolozsvár, 1995 Ravasz László: Emlékezéseim. Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1992. Révész Imre: Vallomások – teológiai önéletrajz. Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1990. Török István: A barthi theologia elméleti és gyakorló lelkészi szempontból. Főiskolai nyomda, Pápa, 1931. Török István: A mai theologia és a Biblia. (1937) In: Igazság és élet III. évf. 274-277. Török István: Barth theológiájának a kezdetei. Pápa, 1931. (Reprint változat: Rep-Ro Nyomdaipari Kft., Török István: Dogmatika. Free University Press, Amsterdam, 1985. (A második, változatlan kiadásának adatai: Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár, 2006.)

Vladár Gábor: Barth ige-tana mint Török István dogmatikájának kiindulópontja. In: Gondolkodó és cselekvő hit. Tanulmányok a 100 éve született Török István professzor emlékére. DRHE, Debrecen, 2004.199-206.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Szemináriumi feladat a félév folyamán megbeszélte és kiválasztott téma alapján
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
A kurzus számos kötelező tantárgy tekintetében járul hozzá az ismeretek elmélyítéséhez (pl. dogmatika, egyház- és teológiatörténet, hermeneutika, homiletika). Az előadások, megbeszélések mind tárgyi tudás, mind összefüggéslátás vonatkozásában hasznosulhatnak, valamint előkerülnek olyan, a lelkipásztori szolgálat végzéséhez szükséges teológiai alapkérdések, egyéni szemléletformálásra hatással lévő témák is, amelyek a hivatásra való hosszú távú felkészülést támogatják.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A paradoxon logikája: Az evangélium filozófiai nyelven HT RSVS223

THE LOGIC OF THE PARADOX: THE GOSPEL IN PHILOSOPHICAL LANGUAGE

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Rendszeres Teológiai és Ökumenikai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2	Előtanulmányi feltétel(ek): –	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Szabó István	Tantárgy besorolása: kötelezően választható/ szabadon választható/	Ajánlott félév: III. félévtől	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév	Oktatás nyelve: magyar
Tantárgy előadója/i: Veres Ábel Áron				Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja, hogy a hallgatók Søren Kierkegaard *Filozófiai morzsák* című művének szoros szövegolvasása révén mélyreható ismereteket szerezzenek a hit és az ész, valamint a történetiség és az örökkévalóság viszonyáról. A szeminárium kiemelt célja, hogy a hallgatók: (1) Elsajátítsák az evangéliumi tartalom filozófiai fogalmakkal történő kifejezésének módszertanát (indirekt közlés, paradoxon, dialektika). (2) Képesse váljanak reflektáltan különbséget tenni a szókratészi (immanens) igazságkeresés és a keresztyén kijelentés ismeretelméleti alapjai között. (3) Készséget szerezzenek abban, hogyan lehet a dogmatikai tartalmakat (pl. megtestesülés, bűn, újjászületés) szekuláris vagy filozófiai közegben is relevánsan, intellektuálisan igényes módon kommunikálni. A megszerzett

kompetenciák közvetlenül szolgálják a gyülekezeti munkát és a leendő lekipásztor lokális misszióját: az evangélium „más nyelven” (filozófiai-kulturális formában) való megfogalmazása stratégiai előnyt biztosít a lekipásztor számára, lehetővé téve, hogy a hagyományos egyházi nyelvezetet nem ismerő és kortárs bölcseleti és kulturális kérdésekben tájékozott embereket is hitelesen, a református teológia és hitvallások talaján állva érthetően szólítsa meg.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Óramegbeszélés. A problémakör vázolója. Filozófia, vallásfilozófia, teológia – a differenciálás kérdései
2. A dialektika rendszere I. (olvasandó: Hegel: Bevezetés (A, B). In. *Vallásfilozófiai előadások*. Ford. Csikós Ella et al. Atlantisz, Budapest, 2000. 15–31.)
3. A dialektika rendszere II. (olvasandó: Hegel: Bevezetés (C). In. *Vallásfilozófiai előadások*. Ford. Csikós Ella et al. Atlantisz, Budapest, 2000. 31–39.)
4. Kierkegaard: *Filozófiai morzsák*. Ford. Hidas Zoltán. Göncöl, Budapest, 1997. (Újabb kiadás is használható: Jelenkor 2014) Előszó. 9–13. és Püskök Sarolta: *Søren Kierkegaard teológiájának súlypontjai*. Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2010. V. fejezet 1. A paradoxon helye a kierkegaard-i gondolkodásban (a, b, c, d, e). 55–63
5. Kierkegaard: *Filozófiai morzsák*. Első fejezet. 15–31.
6. Kierkegaard: *Filozófiai morzsák*. Ford. Hidas Zoltán. Göncöl, Budapest, 1997. Második fejezet. 33–50.
7. Kierkegaard: *Filozófiai morzsák*. Ford. Hidas Zoltán. Göncöl, Budapest, 1997. Harmadik fejezet. 51–66.
8. Kierkegaard: *Filozófiai morzsák*. Ford. Hidas Zoltán. Göncöl, Budapest, 1997. Melléklet. 67–74. és Hankovszky Tamás: „Ugyanazt mondjuk”. Kierkegaard és Szókratész. In. Gyenge Zoltán (szerk.): *Søren Kierkegaard. 1813–2013*. L'Harmattan, Budapest, 2014. 221–229.
9. Kierkegaard: *Filozófiai morzsák*. Ford. Hidas Zoltán. Göncöl, Budapest, 1997. Negyedik fejezet. 75–96.
10. Kierkegaard: *Filozófiai morzsák*. Ford. Hidas Zoltán. Göncöl, Budapest, 1997. Közjáték. Alkalmazás. 97–118.
11. Kierkegaard: *Filozófiai morzsák*. Ford. Hidas Zoltán. Göncöl, Budapest, 1997. Ötödik fejezet. 119–147.
12. Összegzés

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Követelmény: a kijelölt szövegek folyamatos olvasása; egy (vagy kis létszám esetén kettő) 15–20 perces előadás a kötelező olvasmányról

Oktatási módszerek: *close reading*, hallgatói referátum, irányított diszkusszió, tanári expozíció és kommentár, logikai rekonstrukció

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Hankovszky Tamás: „Ugyanazt mondjuk”. Kierkegaard és Szókratész. In. Gyenge Zoltán (szerk.): *Søren Kierkegaard. 1813–2013*. L'Harmattan, Budapest, 2014. 221–229.

Hegel, Georg Wilhelm Friedrich: *Vallásfilozófiai előadások*. Ford. Csikós Ella et al. Atlantisz, Budapest, 2000.

Kierkegaard, Søren: *Filozófiai morzsák*. Ford. Hidas Zoltán. Göncöl, Budapest, 1997.

Püskös Sarolta: <i>Søren Kierkegaard teológiájának súlypontjai</i> . Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2010. (elérhető online: https://www.bolyait.ro/wp-content/uploads/2022/08/Pusok-Sarolta-Kierkegaard-teologiajanak-sulypontjai.pdf)
Ajánlott irodalom:
Czakó István: <i>Hit és egzisztencia. Tanulmány Søren Kierkegaard hitfelfogásáról</i>. L'Harmattan, Budapest, 2001. Evans, C. Stephen: <i>Passionate Reason: Making sense of Kierkegaard's Philosophical Fragments</i>. Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis, 1992. Gyenge Zoltán (szerk.): <i>Søren Kierkegaard. 1813–2013</i>. L'Harmattan, Budapest, 2014. Roberts, Robert C.: <i>Faith, Reason and History: Rethinking Kierkegaard's Philosophical Fragments</i>. Mercer University Press, Macon, 1986. Szűcs Ferenc: A XX. századi teológia kezdetei és Kierkegaard. In. Nagy András (szerk.): <i>Kierkegaard Budapesten</i>, Budapest, Fekete Sas Kiadó, 1994, 304–310. Tavaszy Sándor: <i>Kierkegaard személyisége és gondolkozása</i>. Kolozsvár, Minerva, 1930. (elérhető online: https://mek.oszk.hu/07400/07434/07434.pdf)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: Ismeri a hit és tudás viszonyrendszerét. b) képességei: Képes az evangéliumot a filozófia nyelvével párbeszédbe hozni. c) attitűdje: Nyitott az interdiszciplináris párbeszédre. d) autonómiája és felelőssége: Önállóan képes szakmai véleményt alkotni teológiai kérdésekben.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): 3–15 fő

Egyháztörténeti források digitalizálása HT RSVS221					
Digital Archiving of Church History Sources					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Egyháztörténeti	Féléves tanóraszám: N:24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Földváryné dr. Kiss Réka	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Lányi Gábor					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:
A szeminárium célkitűzése ebben a félévben református közgyűjteményeinkben (Ráday Levéltár, Magyarországi Református Egyház Zsinatának Levéltára) található 19. század végi és 20. századi fotók digitalizálása egy későbbi nyilvános, internetes fotótár számára.
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:
A résztvevők online formában tartják egymással a kapcsolatot, a vezető ajánlására így történik meg a feldolgozandó források kiválasztása. A résztvevő elsajátíthatja a fényképes forrás digitalizálásának szempontjait, digitális jegyzéket készít a digitalizált anyaghoz. Betekintést nyer a 19-20. század eddig nem nyilvános református egyházi életének, vezetőinek világába.
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
A szeminárium vezető által ajánlott dokumentumok digitalizálása, a digitalizált változatnak az eredetivel való egybevetése, jegyzék készítése.

ÖNISMERET – CSALÁDISMERET – HIVATÁSTISZTÁZÁS genogramok a családpasztoráció szolgálatában HT GSVS357					
SELF-KNOWLEDGEMENT – FAMILY KNOWLEDGE – CAREER CLARIFICATION					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Valláspedagógiai és Pásztorálpszichológiai Tanszék	Féléves tanórászám: N: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelezően választható/ szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Fodorné Dr. Ablonczy Margit					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					

A szeminárium keretén belül feltesszük a kérdést: Kiért, miért szeretnék lelkész lenni? A válaszokat együtt keressük és együtt gondolkodunk arról, hogy mennyire határoz meg minket a családi örökségünk. Az önismeret sajátos módja a családunk feltérképezése. A genogram nem családfa, nem pusztán adatok megőrzése, hanem az örökségek számbavétele, az értékek és sérelmek megismerése és döntés arról, hogy mit adunk tovább az utánunk következő nemzedéknek.					
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:</i>					
Aki saját családja történeteivel tisztában van, az másként fogja érteni a gyülekezetben rábízott családok történetét és a családpassztoráció „azonos szemmagasságban” mehet végbe. A lelkész egyszerre „három család” tagja: az eredeti, a választott és a gyülekezet családjáé. Értenie kell a családi rendszer működését és annak meghatározó folyamatait nemzedékeken át.					
<i>Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:</i>					
Követelmény: egy családtörténet/genogram elkészítése és annak önreflexiója 2 oldalban.					
<i>Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:</i>					
<i>Edwin H. Friedman: nemzedékről nemzedékre, Exit kiadó, Kolozsvár, 2008.</i>					
<i>Ajánlott irodalom:</i>					
<i>Fodorné Ablonczy Margit: Családpasztoráció, Kálvin kiadó, Budapest, 2022.</i>					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): A szeminárium 24 órás. Három pénteki napot jelent: 2026. február 27, március 6, március 27.					

Görög nyelvi szövegolvasás és nyelvtani rendszerezés HT RSVS341					
Reading Greek Texts and Systematic Grammar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Filozófia Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek): –	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): rendszeres órai részvétel
Tantárgy felelőse: Pethő Sándor	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve:	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája:

	kötelezően választható	tavaszi	2025-26 II. félév	magyar	évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Pethő Sándor					Értékelés módszere: <u>szóbeli</u>

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célcsoportját azok a hallgatók képezik, akik már megismerkedtek a görög nyelv alapjaival, de szeretnék eddig megszerzett tudásukat rendszerezni, új ismereteket szerezni. Ebből következően azok számára is hasznos lehet, akik a görög nyelv oktatása során lemaradtak valamilyen fontos ismeretről, és ez gátolja haladásukat, és azok számára is, akik egyébként eredményesen teljesítették a görög nyelvoktatás követelményeit, de szeretnék tudásukat – akár a szigorlatra készülve, akár személyes célból – a korábbiánál szilárdabb alapokra helyezni. Az oktatás szemináriumi keretek között, azaz kis csoportban zajlik, ezért az évfolyam szinten folyó oktatásnál nagyobb hangsúlyt kapnak az egyéni igények, illetve több lehetőség nyílik a személyes hiányosságok pótlására is. Ez természetesen azt is jelenti, hogy a kurzus felvételéhez nem szükséges, hogy a hallgatók eleve kitűnő görög tudással jelentkezzenek. Ellenkezőleg: az oktatás keretei között arra fogunk törekedni, hogy a követelményeket kinek-kinek az eddig megszerzett tudásszintjéhez szabjuk, és annak bővítésére tegyünk kísérletet. A cél, hogy a résztvevők saját tudásszintjüknek megfelelően érjenek el haladást, és közben pozitív, a további egyéni munkát megalapozó élményeket szerezzenek a görög nyelv tanulásáról.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák:

Az oktatás célja nem a nyelvtani ismeretek pusztá elsajátítása és mechanikus, azaz szövegidegen reprodukálása. Ahhoz, hogy bármilyen szöveget megértsünk, nyilvánvalóan szükség van nyelvtani ismeretekre, ám ezek életidegen elsajátítása önmagában még nem teszi lehetővé a legegyszerűbb mondat lefordítását sem. Éppen ezért az órán nem elvont szabályokat fogunk megtanulni (átismételni), hanem valóságos – vagyis nem a nyelvkönyvek írói által gyártott „műgörög” – szövegek segítségével azt vizsgáljuk meg, hogy ezek a szabályok hogyan működnek a maguk eredeti szövegösszefüggésében. Ezért kezdettől fogva hosszabb-rövidebb mondatokkal, szakaszokkal fogunk foglalkozni. Ennek során a hallgatók bizonyos fokú, az órán nem tárgyalt szövegekre is alkalmazható fordítási készségeket, alapvető mondattani ismereteket is elsajátíthatnak. Kiindulópontként az Újszövetség görög szövegét fogjuk használni. Ezen belül törekedni fogunk arra, hogy a lehető legtöbb szövegcsoporthal ismerkedjünk meg. Mivel azonban a kurzusra különböző szintű görög tudással rendelkezőket várunk, lehetőség lesz arra is, hogy a legjobbak (igény szerint) megpróbálkozzanak egy-egy rövidebb és könnyebb klasszikus görög mondat/szakasz lefordításával is. Fontos tudnivaló: a kurzus nyelvi, és nem elsődlegesen teológiai jellegű. Ezért a bibliai és általános teológiai szempontok az elképzelések szerint csak annyiban kerülnek szóba, amennyiben azok a szöveg, mint olyan megértését elősegítik. A nyelvtani követelmények inkább a közép, mint a felső szint teljesítéséhez vannak igazítva. Ez azt jelenti, hogy a kurzus nem terjed ki a görög fogalmazás, és kifinomultabb stilisztika tanítására. Erre – igény szerint és megfelelő alap nyelvtani tudás birtokában – egyénileg kerülhet sor.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az óra jellegéből következően interaktív, így mindenkinek lesz lehetősége arra, hogy megnyilvánuljon és tudása szintjéről folyamatosan számot adjon. Ezért a legfontosabb évközi tanulmányi kötelezettség az órán való aktív részvétel. A félévet lezáró gyakorlati jegy megszerzésének feltétele egy-egy közepesen nehéz görög szakasz szóbeli fordítása és – a félévben szóba kerülő nyelvtani jelenségek alapján elvégzett – nyelvi elemzése.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Az óra jellegéből adódóan kötelező szakirodalmat előre nemigen lehet megadni. A szövegolvasás elsődleges forrásaként az Újszövetség görög szövegét fogjuk használni, a hozzá kapcsolódó nyelvi és fordítási segédeszközökkel. Az Újszövetség bármely forgalomban lévő görög kiadása használható, az egyes szövegeltérések okaira órán fogunk reflektálni. Hasonló a helyzet a nyelvtanok tekintetében is. E tekintetben az elsődleges forrásunk a görög nyelv oktatásának alapját képező nyelvkönyv nyelvtani összefoglalója lesz, de a hallgatók nyelvismeretétől függően sor kerülhet idegennyelvű nyelvtanok bevonására is. További támpontokat a hallgatói felkészültség, nyelvismeret és fogadókészség ismeretében a kurzus során tudok megadni. Ezek esetleges kijelölésére a tanulmányok konkrét menetének és a haladás ütemének ismeretében kerülhet sor.
Ajánlott irodalom:
A szövegolvasás segédanyagaként főként a félév elején kiválasztott szöveghez kapcsolódó kommentárokat fogunk felhasználni. Ezeknek a nagyrészt idegennyelvű forrásoknak a kijelölésére természetesen csak a hallgatók nyelvismeretének felmérése után kerülhet sor. Fontos magyar nyelvű segítségünk lesz viszont Balázs Károly: Újszövetségi szótár (Logos Kiadó, Budapest, 1998.), és a Varga Zsigmond J.: Görög-magyar szótár az Újszövetség irataihoz (Kálvin Kiadó, Budapest, 2020.) című munkája is.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): Felső létszámkorlát nincs. A kurzus minimum öt hallgató jelentkezése esetén indul.

Egyházkormányzás a magyar reformátusság történeti tapasztalatainak fényében HT GSVS354 CHURCH GOVERNANCE IN LIGHT OF THE HISTORICAL EXPERIENCES OF HUNGARIAN REFORMED CHRISTIANITY					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Gyakorlati Teológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelezően választható/ szabadon választható	Ajánlott félév: 1-10	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Balog Zoltán, püspök					Értékelés módszere: Írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					

Az elmúlt 500 évben a magyar református egyházat nem csak érintette, hanem gyakran meg is határozta a társadalmi környezet változása, a nemzeti sorskérdések teremtette válsághelyzetek, vagy éppen a nagy építkezések korszakai. A történelmünkben kiragadott néhány példán keresztül azt fogjuk keresni, mennyire és hogyan határozza meg ma is az egyházkormányzás mikéntjét a történelmi örökség. Egy rövid teológiai bevezető után a 16. századi magyar reformáció viszonyát vizsgáljuk a „világi hatóságokhoz”, majd a 19. század végi felekezeti küzdelmek idejében tekintünk rá a református egyházkormányzat stratégiájára. Végül a Horthy-korszak és a kommunizmus éveit követően a 90-es évek politikai változásainak a református egyházkormányzatra gyakorolt hatását elemezzük.
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák:
A következő napokon kerülnek megtartásra az alkalmak - március 23. (hétfő) 15:00-19:00; - április 13. (hétfő) 15:00-19:00; - április 29. (szerda) 15:00-19:00; - május 22. (péntek) 15:00-19:00
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
Otthoni olvasmányok, órai közös munka
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Ajánlott irodalom:
Vályi Nagy Ervin, Minden idők peremén, Basel/Budapest (1993), 963-02-9540-7; Abraham Kuyper, Kálvinizmus és modernitás, Kolozsvár (2001), 978-8022-32-0; Confessio 1991/1-es szám, ISSN 0-133-8889; Schanda Balázs, Magyar Állami Egyházjog, Budapest (2003), 963-361-502-X; Pap László, Tíz év és ami utána következett 1945-1963, Budapest (1992), 3-85421-033-7; Friedrich Schweitzer, Religion, Politik und Gewalt (Kongressband des XII. Europäischen Kongresses für Theologie 18.-22. September 2005 in Berlin, München (2006), 978-3-579-05356-1; Die Deutsche Bibliothek – CIP-Einheitsaufnahme – Mitarbeiter des Zeitgeistes? : die Auseinandersetzung über die Zeitgemäßheit als Kriterium kirchlichen Handelns und die Kriterien theologischer Entscheidungen in der Reformierten Kirche Ungarns 1967-1992 ; eine Dokumentation/ erstellt von Zoltán Balog. Hrsg. von Gerhard Sauter.; Frankfurt am Main (1997), 3-631-31636-4.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A civil szervezetek szerepe és lehetőségei Magyarországon. Miért érdemes fiatalon is civil közösségekben tevékenykedni? HT GSVS355

The role and opportunities of the civilian organizations in Hungary. Why is it worth being active in civilian communities particularly at a young age?

Időpont: KEDDENKÉNT, 15:00-16:30

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Gyakorlati Teológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelezően választható/ szabadon választható	Ajánlott félév: egy	Meghirdetés féléve: 2026. tavaszi szemeszter	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: többek					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Szervezetünk, a Pest Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ a Miniszterelnökség Civil Kapcsolatok Főosztályához tartozva hivatott mentorálni, inspirálni és népszerűsíteni a civil szervezeteket, illetve a civil tevékenységet Pest vármegyében. E program tekintetében országosan. Ennek egyik formája, hogy egyetemeken féléves civil szemináriumot tartunk, heti egy megjelenésben. Célunk tehát, hogy a tavaszi szemeszterben ezt a programot a KGRE HTK-on megvalósítsuk. Életes tapasztalat, hogy az egyházak/gyülekezetek természetes partnerei a civilek. Szinte minden gyülekezetnek, illetve egyházi intézménynek van civil szervezete, egyesülete, alapítványa, mert bizonyos tevékenységeket azon keresztül tud jól megvalósítani. Továbbá helyi, regionális, országos kontextusban is igaz, hogy bizonyos programok megvalósításában civil szervezetek az egyházi közösségek partnerei. Az egyházi életen túlmenően is fontos, hogy a felnövekvő értelmiség a saját öröme és a társadalom hasznos szolgálatára civil szervezetekben is megtalálja a maga helyét.

A lényeg az, hogy e szeminárium bepillantást, illetve ismeretet ad jogi, társadalmi, pénzügyi, sőt pedagógiai/pszichológiai szempontból a civil életbe. Mindez nagyon hasznos egy lelkipásztornak, de bölcsésznek, pedagógusnak, jogásznak egyaránt.

A fenti szándék és tartalom a Helyettes Államtitkárság hivatalos megfogalmazásában az alábbiakban olvasható:

A Miniszterelnökség Civil és Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkárságának egyik terve volt, hogy nyisson a felsőoktatási intézmények felé azzal a céllal, hogy az egyetemi hallgatók megismerkedhessenek a civil közösségekkel, a „civiliséggel”, a civil szervezetek igen sokrétű, sokszor hiánypótló tevékenységével. Emellett a fiatalok figyelmét szeretnénk ráirányítani az értelmiségi léttel járó felelősségtudatra, a társadalmi problémák iránti érzékenységre.

A félév során számos téma kerül a hallgatók elé: civil szervezetek létrehozása, működése, gazdálkodása, a civilek, mint munkaadók, önkéntesség, adományozás, fiatalok bevonása, civil kapcsolati háló, család, oktatás, kultúra, hagyományőrzés, környezetvédelem, jogvédelem, határon túli magyar kapcsolatok, a civilség nemzeti identitásmegőrző szerepe.

A tantárgy újszerű abban is, hogy valamennyi órán vendégelőadók kerültek bevonásra egyrészt az állami, kormányzati szférából államtitkárok, helyettes államtitkárok, illetve a bíróságról, másrészt civil szervezetek részéről (elnökök, szakmai vezetők), így a hallgatók megismerhetik az adott témákat több nézőpontból is. Minden egyes óra végén lehetőséget biztosítottunk a hallgatók számára, hogy véleményüket elmondhassák, kérdéseket tegyenek fel az előadóknak.

Egy alkalommal pedig a hallgatók megismerkedhetnek egy civil szervezet tevékenységével, tehát az elméleti tudás mellett a gyakorlati tapasztalatra is hangsúlyt fektettünk.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- 1. alkalom: A kurzus felépítésének és teljesítésének ismertetése. A civil szervezetek legfontosabb jellemzői** (Mitől civil a civil? Az egyesületekre, alapítványokra vonatkozó információk)

Témagazda: Szalay-Bobrovniczky Vince civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár, Miniszterelnökség

Előadó: Dr. Bóna Zoltán elnök, Pest Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ

- 2. alkalom: A civil kapcsolati háló fontossága**

'ALACOOOLJ! – mert civil szervezetet létrehozni menő' kreatív kooperációs társasjáték megismertetése

Előadó: Nagyné Dr. Csobolyó Eszter szakmai vezető, Pest Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ

- 3. alkalom: A civil szervezetek létrehozása és gazdálkodása** (Civil szervezetek jogállása és struktúrái, teendők, induló szervezetek kötelezettségei, valamint bevételek, kiadások, adózás, könyvelés, számvitel, szabályzatok).

Tervezett előadó: dr. Tóth László István bírósági titkár, Fővárosi Törvényszék

Tervezett előadó: Schäffer Éva könyvelő, Pest Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ

- 4. alkalom: Civilek és az önkéntesség, adományozás. A Karitatív Tanács tevékenységének bemutatása**

Tervezett előadó: **Soltész Mikós**, a Karitatív Tanács és a Nemzeti Humanitárius Koordinációs Tanács elnöke, egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár, Miniszterelnökség

Tervezett előadó: Református Szeretetszolgálat és a Karitasz képviselője

5. alkalom: Civilek a környezet- és klímavédelem területén

Tervezett előadó: **Deli Daniella**, klímapolitikáért felelős helyettes államtitkár, Energiaügyi Minisztérium

Tervezett előadó: Tudatos Vásárlók Egyesületének képviselője

6. alkalom: Civilek a fogyatékosügyben és a gyermekvédelemben

Tervezett előadó: **Radomszki Lászlóné** fogyatékosügyi helyettes államtitkár, Belügyminisztérium

Tervezett előadó: **Kontha Benőné** Hospice – Református Dunamenti Kistérségi Diakónia

7. alkalom: Gyakorlati alkalom. Látogatás egy budapesti civil szervezetnél, szervezet tevékenységének megismertetése: **Ökumenikus Segélyszervezet**

Témagazda (szervező): **Pest Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ**

8. alkalom: Civil szervezetek az állatvédelem területén

Tervezett előadó: **Ovádi Péter** Állatvédelmi Cselekvési Terv Kidolgozásáért és Végrehajtásáért Felelős kormánybiztos, Igazságügyi Minisztérium

Tervezett vendégelőadó: Tüskevár Egyesület, dr. Tóth Szabina elnök

9. alkalom: Civil szervezetek a sport és tehetséggondozás területén

Vendégelőadó: **Ament Balázs** ifjúsági és tehetségügyi szakértő, Nemzeti Tehetség Központ Közhazsnú Nonprofit Kft.

Tervezett vendégelőadó: **MATEHETSZ** Bajor Péter elnök

10. alkalom: Civil szervezetek a fiatalok szolgálatában és a tehetséggondozás területén

Tervezett előadó: **Kovács Péter** elnök, Nemzeti Ifjúsági Tanács

Tervezett előadó: Magyar Cserkészszövetség képviselője

11. alkalom: Civil szervezetek a kultúra területén

Tervezett előadó: **Hankó Balázs** kultúráért és innovációért felelős miniszter

Tervezett előadó: **Szávay László** ügyvezető-helyettes, Református Közéleti és Kulturális Alapítvány

12. alkalom: Civilek a Kárpát-medencében. Határon túli kapcsolatok, a „civilség” nemzeti identitásmegőrző karaktere

Tervezett előadó: **Nacsa Lőrinc** nemzetpolitikáért felelős államtitkár, Miniszterelnökség

Tervezett előadó: **Dr. Somogyi Alfréd** elnök, Szövetség a Közös Célokért, Felvidék

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A tantárgy teljesítésének módja, értékelése:

A kreditpont megszerzésének és a tantárgy teljesítésének feltétele: órai jelenlét (2 óra hiányzás engedélyezett) és egy (minimum 4 oldalas) beadandó dolgozat elkészítése. (12-es betűméret, Times

New Roman betűtípus, 1,5 sortávolság, margók 2,5 cm). Az értékelés szempontjai: egyrészt az órai aktivitás, másrészt az elkészített és beadott dolgozat szakmai, minőségi, tartalmi megfelelése a félév során elhangzott és megtárgyalt témák, szempontok alapján.

Beadás módja: dolgozat elektronikus megküldése a civil@me.gov.hu címre.

A beadandó dolgozat két választható témája:

- egy új civil szervezet elindításának koncepcióterve, stratégia kidolgozás, elképzelések, célok, tevékenységek meghatározása, érintve a félév során tárgyalt témák szempontjait;
- VAGY: egy már működő civil szervezet részletes bemutatása a félév során tárgyalt tematikai szempontok alapján.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

(A felsorolt irodalom lehetőség szerint tartalmazzon az elmúlt 5 évben született tanulmányokat, könyveket, nemzetközi forrásokat, adatbázisokat, illetve saját jegyzeteket, publikációkat, friss kutatási eredményeket, valamint digitális tananyagokat a bibliográfiai adatok (szerző, cím, kiadás adatai, ISBN, DOI) feltüntetésével.)*

Civil kézikönyv 2025. Útmutató a civil szervezetek mindennapi működéséhez. 2025.
www.civil.info.hu

Ajánlott irodalom:

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

Bepillantás az ökumenikus bibliafordítás műhelyébe – Márk II. (folytatás) HT BSVS282

Workshop on the text of the Ecumenical Bible Translation – Gospel of Mark part II (cont.)

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bibliai teológiai és Vallástörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. habil Pecsuk Ottó	Tantárgy besorolása: kötelezően választható/ szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025-26 tanév II. félév	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli

Dr. habil Pecsuk Ottó					
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az ökumenikus bibliafordítás az első ilyen vállalkozás Magyarországon. A katolikus egyház és a Magyar Bibliatársulat szakemberei által készített fordítás a próbafordítások fázisában tart. Az Ószövetségből Ruth könyvét, az Újszövetségből Péter első levelét fordítottuk le, és ezek meg is jelentek próbakiadásokban az egyházi sajtóban. Most a hallgatóknak lehetősége nyílik tanári vezetés mellett áttanulmányozni az időközben szintén elkészült Márk evangéliuma próbafordítási szövegét, összevetni az eredeti göröggel és a legfontosabb magyar, illetve idegen nyelvű referencia-fordításokkal. Az első szemináriumon Márk 6. fejezetig jutottunk el, terveink szerint innen folytatjuk ebben a félévben.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A hallgatók egyéni kutatási eredményeiket, fordítási, teológiai és nyelvi észrevételeiket megosztják egymással az órán. Ezáltal kialakulhat egy magabiztosabb eligazodási képesség a görög alapszövegben és a fordítások megoldásaiban, önálló ítéletalkotásra nyílik lehetőség. Az órai munkával fejlesztjük az érvelési képességünket és megismerjük a bibliafordítások egzegézisben és homiletikában (igehirdetésre való felkészülésben) játszott szerepét, a legfontosabb fordításelméleti igazságokat és buktatókat. Nem utolsósorban a szemináriumon jelzett észrevételek beépülhetnek az ökumenikus bibliafordítás végleges szövegébe is.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Mk szövegének feldolgozása egyéni felosztás alapján. Az értékelés alapja az órai aktivitás (80%), a kiadott anyag feldolgozása és a félév végén beadott szemináriumi dolgozat, amely tkp. a féléves készülés jegyzetanyaga rendszerezve (20%).					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Bibliafordítások: Károli21; RÚF 2014; SZIT-fordítás, Káldi NeoVulgata, Good News Bible, Gute Nachricht Bibel, New English Bible, New Living Bible: https://abibliamindenkie.hu/ ; https://ebo.kre.hu/ , https://www.biblegateway.com/					
Ajánlott irodalom:					
▪ J. Ernst, Das Evangelium nach Markus. Regensburg, 1963. ▪ C.E.B. Cranfield, The Gospel according to St. Mark. Cambridge, 1977. ▪ D. A. Hare, Mark. Louisville, 1996. ▪ R. A. Culpepper, Mark. Macon GA, 2007.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
A szeminárium az előző, azonos tematikájú szeminárium folytatása, de azoknak is ajánlható, akik az előző szemináriumban nem vettek részt. 3 hiányzás megengedett. A szeminárium 5 főtől indul.					

A római levél egzegetikai megközelítései HT BSVS283

Exegetical Approaches to Paul's Letter to the Romans

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bibliai teológiai és Vallástörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. habil Pecsuk Ottó	Tantárgy besorolása: kötelezően választható/ szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Pecsuk Ottó					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szeminárium célja, hogy megismerkedjünk a keresztyén teológia „bölcsőjével”, amit Luther Márton időtlen, szintiszta evangéliumnak nevezett, mégis a saját kora küzdelmeiből értelmezte azt. A Római levél és annak értelmezése azóta is minden teológiai megújulás és korszakváltás kiindulópontja lett. Az egyes értelmezések és értelmezési korszakok azonban továbbra is pontos lenyomatukat hagyták a levél magyarázat-történetén. A szeminárium során, arra keresünk választ, hogy megismerhető-e a levél „eredeti”, első századi jelentése, hogy miért írta Pál apostol azt, amit leírt, és miért pont a római keresztyéneknek küldte el a levelet. Hogyan különböztethető meg egymástól a levél kortörténeti olvasata és az, amit ma üzen az olvasóknak? Melyek a legitim írásmagyarázati lehetőségek vele kapcsolatban?

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Óramegbeszélés; Bevezetés; 1. fejezet; 2. fejezet; 3. fejezet; 4. fejezet; 5. fejezet; 6-7. fejezetek; 8. fejezet; Összefoglalás

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Az órai anyag vázlata jegyzet formátumban
- K. P. Donfried (szerk.), *The Romans Debate*. Edinburgh: T&T Clark, 1991.

Ajánlott irodalom:
Bolyki János, <i>A Római levél válogatott részeinek magyarázata</i>. Budapest, 1984. Pecsuk Ottó, <i>Pál és a rómaiak. A Római levél kortörténeti olvasata</i>. Budapest: Kálvin Kiadó, 2009. A. J. M. Wedderburn, <i>The Reasons for Romans</i>. Studies in the New Testament World. Edinburgh: T & T Clark, 1988. S. Westerholm, <i>Perspectives Old and New – The „Lutheran” Paul and His Critics</i>. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans, 2004. Válogatott magyar és idegen nyelvű kommentárok (megbeszélés szerint)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
A szemináriumon a hallgatók kiválaszthatnak egy-egy kommentárt, és annak segítségével adják hozzá a magukét a szemináriumi beszélgetéshez, közös munkához. Terveink szerint a szeminárium folytatódik az őszi félévben is (a 9-16. fejezetekkel).
Évközi tanulmányi követelmények:
- Folyamatos órai jelenlét és aktivitás - Szemináriumi dolgozat - 3 hiányzás megengedett - A szeminárium min. 5 főtől indul

A textustól az exegézisig – az exegézistől a prédikációig HT GSVS356					
FROM TEXT TO EXEGESIS – FROM EXEGESIS TO SERMON					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Gyakorlati Teológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték:		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelezően választható és szabadon választható	Ajánlott félév: 1-10	Meghirdetés féléve: tavaszi Hétfőnként 15:15-16:45	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Literáty Zoltán					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A prédikáció előkészületében elengedhetetlen az alapige jelentésének a feltárása, amelyet a szöveg exegézise biztosít a prédikátor számára. De mi az exegézis az írásjelek, a betűk, a szavak, a mondatok és a grammatikán túl? Olyan elemző és értelmező folyamat, amely az adott szöveg mély megértéséhez vezet el a nyelvi, történeti, kulturális, irodalmi – és természetesen – teológiai adottságok megértése által. Ki írta és kinek? Mi volt a kontextus					

és abban az adott szándék? Mit árul el Istenről a szöveg és mit kíván az embertől? Hogyan erősítik egymást a Szentírás igéi? Hogyan találhatsz üzenetre egy textus anyagában a jelen korra nézve? Hogyan készíthetsz megszólító prédikációt egy alapos exegetikai munka alapján? Ezekre a kérdésekre keressük a választ konkrét és „nehéz” textusok teológiai feldolgozása alapján a félév során. A cél, hogy egy adott szövegből (alapige) egy mély és megszólító prédikáció szülessen. További cél, az exegézis folyamatának megtanulása és begyakorlása. Mindegyik évfolyam számára ajánlott közös műhelymunka.
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:
A következő textusok exegézisét végezzük el a szemináriumi alkalmak során: 1Móz 11,1-9 (Bábel) 1Kir 21 (Nábót szőlője) Mik 2,12-13; Mt 11,12-15 (Erőszakosok a mennyek országában?) Mk 10,1-12 (A házassági elválásról) Mk 12,13-17 (Az adópénz) Lk 16,1-12 (A hamis sáfár) 1Kor 6,9-20 (Paráznaság, szexualitás) 1Kor 9 (Ingyenes evangélium) 1Kor 11,17-34 (Úrvacsora) 2Kor 8-9 (Adakozás) 1Thessz 1 és 2 (Prédikálás teológiája)
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
Exegetikai munka végzése textusok alapján, azok bemutatása az órán, majd egy prédikáció készítés az egyik textus alapján.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Aktuális kommentárok magyar, német és angol nyelven.
Ajánlott irodalom:
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

Bevezetés a jelnyelv világába 1. HT ÉRTÉ734					
An introduction to the world of sign language					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Gyakorlati Teológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: heti 2 óra összesen a félévben 24 óra	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: ősz, tavaszi	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)

Tantárgy előadója/i: Kompán Julianna	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A református felsőoktatásban „Bevezetés a jelnyelv világába” címmel indított programunk célja, hogy a hallássérült személyek jelenléte egy-egy gyülekezeti alkalmon ne jelentsen nehézséget, vagy ijedelmet az adott gyülekezeti vezető, munkatársak, gyülekezeti tagok számára. Ezen alkalmak alatt jelnyelvvél való megismerkedés, alap témakörök jeleinek elsajátítása a cél, mely magabiztosságot adhat a speciális találkozások alkalmával.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Általános bevezetés, siket kultúra bemutatása, ABC 2. Bemutatkozás: köszönési és udvariassági formák, kérdések 3. Család, számok, nyelvtani kiegészítés 4. Idő: hónapok, napok, ünnepek, időfogalma 5. Színek, időjárás, közlekedés 6. Otthon, iskola, hivatal 7. Egészség, betegség, háztartás, gyermekgondozás 8. Egyházzal, gyülekezeti élettel kapcsolatos kifejezések 9. Gyakorlás – szituáció, párbeszéd 10. Összefoglalás, felkészülés a vizsgára					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az órák 80%-án való részvétel kötelező, mivel a gyakorlati alapú a képzés. A képzés közben (előre egyeztetett határidő szerint) lesz két videós feladat, amit a megszerzett jelnyelvi tudással kell majd teljesíteni. A képzés házi vizsgával zárul. Oktatási módszerek: csoportmunka, egyénimunka, párbeszédes feladat...stb					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
• A magyar jelnyelv szótára Lancz Edina, Sinosz, Budapest, 2004. • Jelnyelvi szótárak: • https://jelnyelvi-szotar.jelnyelv.hu/ • https://www.hallatlan.hu/ • http://jelesely.hu/szotar/?dictionary&id=search&search_id=108 • http://baptistamedia.hu/jelnyelvi-biblia/#/videos					
Ajánlott irodalom:					
http://acta.bibl.u-szeged.hu/64080/1/lingdok_002_107-128.pdf A Református Pedagógiai Intézet tanulmányai: http://refpedi.hu/tanulm%C3%A1nyok-0					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

Luther énekszerzői munkássága – a Luther-énekek története Magyarországon
HT ÉRTÉ571

Luther as Hymn Composer – The History of Lutheran Hymns in Hungary

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Himnológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 12	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Papp Anette	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: Papp Anette					Értékelés módszere: szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Protestáns területen a gyülekezet által énekelt, strófikus, egyszólamú, egyszerű lejtésű, az istentiszteleten használt dallamoknak összefoglaló neve a korál. A korálnak, mint műfajnak a megszületését a reformációhoz köthetjük, hiszen az új istentiszteleti ideál: a gyülekezeti ének hivatalos, istentiszteleti rangra való emelése a reformációval született meg. A lutheri reformáció Németországban hatalmas, gazdag és sokrétű korál-repertoárt hozott létre, amelynek hatása a későbbi európai zenetörténetre is, a népének-történetre is döntő. Ebből a gazdag anyagból ebben a félévben a Luther szerzőségéhez kapcsolódó tételeket tekintjük át. A Luther-énekek megismerésén túl megvizsgáljuk a Luther korálok zenetörténeti beágyazódását illetve a tételek mai istentiszteleti használatának lehetőségeit is.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A félév során áttekintjük

- a legfontosabb Luther-korálokat
- a Luther- énekek történetét a magyar énekeskönyvekben
- valamint részleteket hallgatunk J. S. Bach korálkantátáiból.

Tematika:

1. Luther, az énekszerző
2. Luther-korálok megjelenése: az első német gyűjtemények
3. A korálok első magyar fordításai
- 4-12. Az egyes tételek magyarországi története

(Jesus Christus unser Heiland, Nun bitten wir den Heiligen Geist, Vater unser im Himmelreich, Aus tiefer Not schrei ich zu dir, Ein feste Burg ist unser Gott, Ach Gott, vom Himmel, Nun freut euch

lieben Christen gmein, Christ unser Herr zum Jordan kam, Jesus Christus unser Heiland, Dies sind die heiligen Zehn Gebot, Mit Fried' und Freud' ich fahr' dahin Christe, du Lamm Gottes; Verleih uns Frieden; Erhalt uns Herr; Nun komm; Vom Himmel Hoch; Christ lag in Todesbanden; Komm, Heiliger Geist, Herre Gott; Komm, Gott, Schöpfer; Der du bist Drei, Mitten wir im Leben sind).
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
Az órákon való aktív részvétel, a félév során tanult énekekhez kapcsolódó rövid reflexiók készítése illetve egy szabadon választott Luther-korál önálló bemutatása.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Ajánlott irodalom:
Csomasz Tóth Kálmán: Die Melodien des Lutherliedes in Ungarn. Studia Musicologica Academiae Scientiarum Hungaricae, 10 (1968), 11–36. Dürr, Alfred: Das protestantische Kirchenlied im 16. und 17. Jahrhundert: Text-, musik- und theologiegeschichtliche Probleme. Wiesbaden, Harrasowitz, 1986. Ecsedi Zsuzsa: Énekeskönyvünk néhány Luther-énekéről. Magyar Egyházzene VI. (1998/1999), 133-141.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

Bevezetés a jelnyelv világába 2. HT ÉRTÉ569					
An introduction to the world of sign language 2.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék):	Féléves tanóraszám: N:heti 2 óra összesen a félévben 24 óra	Kreditérték: 2		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Bevezetés a jelnyelv világába 1.
Tantárgy felelőse:	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: ősz, tavaszi	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Kompán Julianna					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					

A református felsőoktatásban „Bevezetés a jelnyelv világába 2.” címmel indított programunk célja, hogy a hallássérült személyek jelenléte egy-egy gyülekezeti alkalmon ne jelentsen nehézséget, vagy ijedelmet az adott gyülekezeti vezető, munkatársak, gyülekezeti tagok számára. Ezen alkalmak alatt jelnyelvvél való megismerkedés, az előző félévben tanultakra épülő további témakörök jeleinek elsajátítása a cél, mely magabiztosságot adhat a speciális találkozások alkalmával.
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:
• 1. Ismétlés az előzőekben tanultak gyakorlása • 2. szituációs feladatok -hivatali ügyintézés • 3. Időpontegyeztetés • 4. Tájékozódás, tájékoztatás, helyi eligazítás +szituációk • 5.. Egyházi események, szolgáltatások • 6. Kommunikáció és média • 7.. Egyházi, ifjúsági és gyermek énekek • 8. Szabadidő, hittan, áhítat kifejezések • 9. Egyházi liturgikus szövegek • 10. Egyházi liturgikus szövegek • 11.Egyházi ünnepek kifejezései-szituációk 12. Összefoglalás, felkészülés a vizsgára
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
Az órák 80%-án való részvétel kötelező, mivel a gyakorlati alapú a képzés.. A képzés közben (előre egyeztetett határidő szerint) lesz két videós feladat, amit a megszerzett jelnyelvi tudással kell majd teljesíteni. A képzés házi vizsgával zárul. Oktatási módszerek: csoportmunka, egyénimunka, párbeszédes feladat...stb
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
• A magyar jelnyelv szótára Lancz Edina, Sinosz, Budapest, 2004. • Jelnyelvi szótárak: • https://jelnyelvi-szotar.jelnyelv.hu/ • https://www.hallatlan.hu/ • http://jelesely.hu/szotar/?dictionary&id=search&search_id=108 • http://baptistamedia.hu/jelnyelvi-biblia/#/videos
Ajánlott irodalom:
http://acta.bibl.u-szeged.hu/64080/1/lingdok_002_107-128.pdf A Református Pedagógiai Intézet tanulmányai: http://refpedi.hu/tanulm%C3%A1nyok-0
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KAMARAKÓRUS 3. HT ÉRTÉ570

Chamber Choir

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Himnológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Papp Anette	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév	Oktatás nyelve: magyar
Tantárgy előadója/i: Göbölösné Gaál Eszter				Számonkérés formája: gyakorlati jegy
				Értékelés módszere: szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tiszta intonáció és a kottaolvasási készség fejlesztése. A közösségi éneklés értékeinek megismerése, kialakítása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:

A félév során elsősorban a református liturgiákhoz kapcsolódó anyagok megtanulására és bemutatására készülünk, de más olyan könnyű, homofón feldolgozásokat is tanulunk, amelyek fejlesztik az énekesek kottaolvasási készségét, és alkalmasak a Kar és Egyetem rendezvényein való előadásra. A közös énekléssel fejlődhet a hallgatók együttműködési készsége, felelősségvállalása, valamint fejlődhetnek a másokra való aktív odafigyelésben is. A zsoltáros istentiszteleti forma megismerésével fejlődhet a hallgatók spirituális nyitottsága és a minőség iránti igényük.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az órákon való aktív részvételen túl a saját rendezvényeinken, liturgiákban való aktív részvétel.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Ajánlott irodalom:

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

Ének készségfejlesztés – Az énekeskönyvön innen és túl 1

HT ÉRTÉ572

Vocal training – Hymns and songs 1

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Himnológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 12	Kreditérték: 1		Előtanulmányi feltétel(ek): Tiszta intonáció	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. Papp Anette	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: tavasz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. Göbölösné Gaál Eszter					Értékelés módszere: szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A már biztos intonációval bíró hallgatók készségeinek továbbfejlesztése, az énekeskönyv nehezebb tételeinek és a gyülekezeti kórusok repertoárjának magabiztos megszólaltatása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:

A kurzus célja hallgatók egyéni készségeit a tanórák keretein belül a lehető legmagasabb szintre fejleszteni, alkalmassá tenni őket arra, hogy későbbi szolgálati helyükön szükség esetén akár kántor nélkül is magabiztosan vezessék a gyülekezet énekét, képesek legyenek akár énekek tanítására, aktív tagjai lehessenek a gyülekezeti kórusnak. A kiscsoportos órák a zenélés közös örömén, az énekes megszólalás eredendően bensőséges minőségén keresztül jó alkalmak a hallgatói közösség erősítésének.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A hallgatóktól elvárt az órákon való aktív részvétel, a számukra esetleg nehézséget okozó énekek önálló összeválogatása, a tanult énekek önálló gyakorlása, részvétel a félévet lezáró házi koncerten. Az órák kis csoportokban zajlanak, az oktatás módszerei az egyéni szükségletekhez igazodnak, elsősorban az elsajátítandó gyülekezeti énekekben kínálkozó hangképzési feladatok mentén. A kurzuson megismerhető énekrepertoár az énekeskönyvön túl kitekint a gyülekezeti kórusokban is jól használható kánonokra, az istentisztelet kereteibe belesimuló korabarokk kis egyházi koncertekre, de az egyéni érdeklődést is figyelembe veszi.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Református énekeskönyv. Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója. Budapest, 2021.
Ajánlott irodalom:
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): Hangszeres terem, 5 fős létszámkorlát

Ének készségfejlesztés – bevezetés 1. HT ÉRTÉ573					
Vocal training – introductory level 1					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Himnológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 12	Kreditérték: 1		Előtanulmányi feltétel(ek): Nincs	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. Papp Anette	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve:	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. Göbölösné Gaál Eszter					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók vokális készségeinek fejlesztése, a későbbi szolgálatukhoz szükséges alapvető énektudás megszerzése.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:					

Az Egyházi ének- és zenetörténet tárgy keretein belül megismert és felmondandó énekek egyéni készségeihez mért legmagasabb szintű elsajátítása, a gyülekezeti énekek önálló elkezdése, tiszta intonáció, magabiztos kiállás énekes szituációkban az egyéni készségek reális ismerete tükrében.
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
A hallgatóktól elvárt az órákon való aktív részvétel, a számukra nehézséget okozó énekek önálló összeválogatása, a tanult énekek szövegének önálló elsajátítása, részvétel a félévet lezáró házi koncerten. Az órák kis csoportokban zajlanak, az oktatás módszerei az egyéni szükségletekhez igazodnak, elsősorban az elsajátítandó gyülekezeti énekekben kínálkozó hangképzési feladatok mentén.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Református énekeskönyv. Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója. Budapest, 2021.
Ajánlott irodalom:
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): Hangszeres terem, 5 fős létszámkorlát

Ének készségfejlesztés – bevezetés 2. HT ÉRTÉ574					
Vocal training – introductory level 2					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Himnológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 12	Kreditérték: 1		Előtanulmányi feltétel(ek): Nincs	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. Papp Anette	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 2025-26 II. félév	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. Göbölösné Gaál Eszter					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók vokális készségeinek fejlesztése, a későbbi szolgálatukhoz szükséges alapvető énektudás megszerzése.					

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:	
Az Egyházi ének- és zenetörténet tárgy keretein belül megismert és felmondandó énekek egyéni készségekhez mért legmagasabb szintű elsajátítása, a gyülekezeti énekek önálló elkezdése, tiszta intonáció, magabiztos kiállítás énekes szituációkban az egyéni készségek reális ismerete tükrében.	
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:	
A hallgatóktól elvárt az órákon való aktív részvétel, a számukra nehézséget okozó énekek önálló összeválogatása, a tanult énekek szövegének önálló elsajátítása, részvétel a félévet lezáró házi koncerten. Az órák kis csoportokban zajlanak, az oktatás módszerei az egyéni szükségletekhez igazodnak, elsősorban az elsajátítandó gyülekezeti énekekben kínálgkzó hangképzési feladatok mentén.	
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
Református énekeskönyv. Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója. Budapest, 2021.	
Ajánlott irodalom:	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): Hangszeres terem, 5 fős létszámkorlát	

A reformáció évszázadának hazai énektermése népi emlékezetben

HT ÉRTÉ575

Music of the Hungarian reformation in the folk tradition

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Himnológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 12	Kreditérték: 1		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Az órákon való részvétel
Tantárgy felelőse: dr. Papp Anette	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: tavasz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere:

dr. Göbölösné Gaál Eszter					szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat énekeskönyvünk a hazai protestantizmusra leginkább jellemző rétegének egy, az énekeskönyv szerkesztési elvétől eltérő aspektusával. A kurzuson elsajátított énekváltozatok mélyebb betekintést adnak mind egyházzenei, mind népzenei örökségünkbe.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kurzus során a hallgatók elméleti bevezető órák után (A reformáció korának énekei Magyarországon; Kutatástörténeti bevezető) a csoport vokális adottságainak megfelelő nehézségű anyagot sajátít el eredeti felvételek alapján, és nyer betekintést egy ennél szélesebb körű énekválogatásba.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A hallgatóktól elvárt az órákon való aktív részvétel, a tanult énekek önálló gyakorlása, részvétel a félévet lezáró házi koncerten és a félév során egy szabadon választott ének három különböző népi változatának bemutatása felvételen, az órákon megismert, online elérhető adatbázisok anyagából.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Református énekeskönyv. Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója. Budapest, 2021. A Zenetudományi Intézet Népzenei Gyűjteménye: https://zti.hungaricana.hu/hu/ Publikált népzenei hangfelvételek internetes adatbázisa: https://db.zti.hu/24ora/dalok.asp Néprajzi Múzeum, Dallam- és hangzóanyag gyűjtemény: https://gyujtemeny.neprajz.hu/hu/					
Ajánlott irodalom:					
Dobszay László: A magyar népének I. MTA-TKI—Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság. Budapest, 2006. Szendrei Janka, Dobszai László, Rajecy Benjamin: XVI-XVII. századi dallamaink a népi emlékezetben I-II. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1979.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

Nők a parókián. HT ÉRTÉ577					
Medieval music in the Hungarian folk tradition					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Himnológia	Féléves tanóraszám: N: 12	Kreditérték: 1		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. Papp Anette	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: tavasz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)

Tantárgy előadója/i: dr. Göbölösné Gaál Eszter	szabadon választható				Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A női lelkészek és lelkészfeleségek néhány életpálya lehetőségének megismerése személyes találkozásokon keresztül.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kurzus során a hallgatók gyakorló lelkésznők és lelkészfeleségek előadásain, személyes beszámolóin és kötetlen beszélgetéseken keresztül nyerhetnek bepillantást a parókián zajló hétköznapiakba és ünnepekbe, választ kaphatnak a témával kapcsolatos kérdéseikre, tehetnek szert értékes gyakorlati ismeretekre. A négy, tömbösített óra tematikája: Hétköznapiak a parókián, Ünnepek a parókián, Egyedül a parókián, Nem lelkész a férjem.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A tömbösített órákon való aktív részvétel, a félév végéig beadandó dolgozat elkészítése a kurzus során felmerülő, a hallgató által választott témában 5000 leütés terjedelemben.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Ajánlott irodalom:					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

Társas ének, kamarazene 2. HT ÉRTÉ578					
Vocal ensemble, chamber music 2					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Himnológiai Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 12	Kreditérték: 1		Előtanulmányi feltétel(ek): Korábbi zenei tanulmányok	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. Papp Anette	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: tavasz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. Göbölösné Gaál Eszter					Értékelés módszere: szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az istentiszteletek keretein belül jól használható énekes és hangszeres repertoár elsajátítása.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kurzus során a hallgatók az összeállt együttes apparátusának megfelelő, elsősorban barokk műveket ismerhetnek meg és sajátíthatnak el. Az együtt zenélés öröme és egyéni zenei készségeiken túl fejlődik a hallgatók együttműködési készsége, felelősségvállalása, fejlődhetnek a másokra való aktív odafigyelésben.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A tömbösített órákon való aktív részvétel, a félév során tanult művek önálló gyakorlása, részvétel a kurzust záró házi koncerten.					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): Hangszeres terem.					

Liturgikus hangszerjáték 1. HT ÉRTÉ579 Liturgikus hangszerjáték 2. HT ÉRTÉ561 Liturgikus hangszerjáték 3. HT ÉRTÉ580 Liturgikus hangszerjáték 4. HT ÉRTÉ581 Liturgikus hangszerjáték 5. HT ÉRTÉ582					
Liturgical instrument playing					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): HTK-himnológia tanszék	Féléves tanóraszám: N: 12	Kreditérték: 1		Előtanulmányi feltétel(ek): kotta minimális ismerete	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Papp Anette	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 20256-26 II. félév	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: aláírás
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere:

Dosek Domokos					írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Református Egyház gyülekezeteinek jelentős részében nincs megfelelően képzett kántor, az istentiszteleteken az énekek itt „szárazon” szólalnak meg. A tantárgy a lelkészek és vallásbírák számára kíván segítséget nyújtani a gyülekezeti énekek többszólamú kíséretében. Az alapvető zenei kifejezőmód és a musica practica művelése fejleszti a koncentrációt és különböző műveletek szimultán végzését és összehangolását is akár készségszinten.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kurzus során a hallgatók megismerkednek a hangszer (orgona, harmónium) felépítésével, alapvető zeneelmélettel, mely segítségével két szólamban, majd nagyszólamban tudnak harmonizálni énekeket. Emellett az orgonapontos technikákat és szekvenciákat is elsajátíthatják. Szó esik az énekkíséret művészi módjairól, történetéről és stílusáról is elméleti szinten, igény esetén a számítógépes kottairó programok használatáról. Egyéni óra révén az adott hallgató tudásának és képességeinek megfelelő ütemben kap segítséget és útmutatást a fejlődésben.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A tantárgy gyakorlati jellegéhez az egyéni gyakorlás nélkülözhetetlen, hogy az órán előtérbe kerülő, összerakott mozgássort a hallgató később is reprodukálni tudja a fokozatosság elvének érvényesítésével. A hivatalos kísérő gyűjtemények előszavának elolvasása.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Beharka Pál: Gyülekezeti harmónium- (orgona) játék. 1983. Magyarországi Baptista Egyház kiadása Dosek Domokos: A cantus firmus játék alapja (kiadatlan, pdf jegyzet) 2024. Gárdonyi Zoltán (szerk.): Református Korálkönyv. 1959.Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya Karasszon Dezső (szerk.): Református Korálkönyv I. Genfi Zsoltárok. Kálvin Kiadó 2010. Budapest (ISBN 9789635581566) Parola Csaba: Szépen Zengjenek Hangszereitek – 200 két- és háromszólamú letét az új Református Énekeskönyv válogatott énekeihez. Pápai Református Teológiai Akadémia 2025. (ISBN: 978-963-9779-38-9					
Ajánlott irodalom:					
Bessenyei Mihály: Cantate Domino! Intonációk a református énekeskönyv egyes darabjaihoz. Kálvin Kiadó, Budapest, 2013. ISBN: 9789635582129 Sepsy Károly: Zengjete orgonák! Kálvin Kiadó, 2013. ISBN: 9789635582136 Bence Gábor, Gálos Miklós (szerk.): Korárelőjátékok az Evangélikus énekeskönyv énekeihez. Luther Kiadó, Budapest 2015. ISMN: 979-0-801666-26-0 Gárdonyi Zoltán – Karasszon Dezső: Alternatív koráliskola. (második, bővített kiadás) Kálvin Kiadó, Budapest, 2016. kottaösszkiadások https://imslp.org/wiki/Main_Page (utolsó megtekintés: 2025. 11. 30.) https://enekeskonyv.reformatus.hu/digitalis-uj-reformatus-koralkonyv/ (utolsó megtekintés2025. 11. 30.)					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
hallgatótársak jelenlétében értékelhető énekkíséret játszása					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): a tárgy egyéni óra kereteiben valósul meg, 5 blokkban meghirdetve két fős limittel					

Augustine of Hippo our contemporary ERP-HT 0052

Venue and Time of Course: Thursday 14.00-16.00.

Instructor's Name: Dr Habil. Gábor Kendeffy

Instructor's Email Address: kendeffy.gabor@kre.hu

Credit Point Value: 6	Number of Lessons per Week: 2	Type of Course: Seminar	Method of Evaluation: Regular reading at home, regular in-Class work
---------------------------------	--	-----------------------------------	--

Course description:

The course aims to present an overview of Augustine as both an outstanding figure of his time and a thinker whose ideas have had a significant impact on the history of medieval and modern philosophy. His work has also helped to formulate responses to contemporary issues. We will also examine how the founding figures of Protestantism were indebted to Augustine's works on the doctrine of grace. Students will read short excerpts from the sources listed below each week, which we will then discuss together.

Topics to be examined:

(This agenda is just a suggestion; some topics may take priority in accordance with the students' interests).

1. Antecedents in ancient pagan philosophy: Neoplatonism, Stoicism and scepticism.
2. Christian Precursors: The great apologists (Irenaeus, Origen, Tertullian, Ambrosiaster and Pelagius).
3. Augustine's career as a rhetorician, teacher, pastor and church leader.
4. What does one do when believing in Christ? Belief and faith; faith and reason.
5. Are we free or determined to do wrong or right? Free will and grace.
6. Who am I? The question of the self.
7. The love of God and the love of one's brethren. The theory of spiritual communism.
8. Is there such a thing as a Christian state? The Two Cities
9. Is it permissible to force someone to return to the true faith?
10. Can or should we lie in certain cases?
11. Is sex sinful?

Requirements:

Students are expected to:

- a) attend at least 9 out of 12 classes;
- b) read the compulsory texts.

Bibliography:

Mandatory reading for the particular classes:

1. –
2. Irenaeus, *Against Heresies*, book 4, 37-39. See:
<http://www.earlychristianwritings.com/text/irenaeus-book4.html>
3. Possidius, *Life of Sant Augustine*, chs.1-5; 9-13; 18-19.
[Possidius, Life of St. Augustine \(1919\) pp.39-145. \(tertullian.org\)](#)
4. Augustine, *The Advantage of Believing* chs 10, 23-16,34.
[The Works of Saint Augustine: v. 1. The confessions - Saint Augustine \(of Hippo\) - Google Könyvek](#)
5. Augustine, *On the Predestination of the Saints*, chs 32-39. See:
<http://www.newadvent.org/fathers/15121.htm>)
6. Augustine, *Sermon 96*, chs 1-4.
[Fathers of the Church | Catholic Culture](#)
7. Augustine, *On Christian Doctrine*, b. 1, chs. 4–5; book 1, chs 21–29, 30.
[On Christian Belief \(wesleyscholar.com\)](#)
8. Augustine, *The City of God* b. 14, ch..28; b. 15, chs. 4 and 20; b. 19, chs 6; 17; 20-21.
[CHURCH FATHERS: City of God, Book XIV \(St. Augustine\) \(newadvent.org\)](#)
[CHURCH FATHERS: City of God, Book XV \(St. Augustine\) \(newadvent.org\)](#)
[CHURCH FATHERS: City of God, Book XIX \(St. Augustine\) \(newadvent.org\)](#)
9. Augustine, *Letter 93*, chs 1-3.
[CHURCH FATHERS: Letter 93 \(St. Augustine\) \(newadvent.org\)](#)
10. Augustine, *Against Lying* 7, 18 – 9, 23.
[CHURCH FATHERS: To Consentius, Against Lying \(St. Augustine\) \(newadvent.org\)](#)
11. Augustin, *On Marriage and Concupiscence*, chs 1-8.
[On Marriage and Concupiscence | EWTN](#)

Recommended literature:

E. Stump, Eleonore and Kretzman, Norman (eds.) (2001), *The Cambridge Companion to Augustine*. Cambridge: 2001.

[http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0CEMQFjAD&url=http%3A%2F%2Fwww.bdp.org.ar%2Ffacultad%2Fcatedras%2Fcp%2Fpolitica1%2Ftextos%2Fsan_agustin%2FCambridge Companion to Augustine.pdf&ei=x-EIUa7oN6HI4ASQ9oDgAQ&usg=AFQjCNGz3BhfI1FF_kc974094l4QsC2vnA&sig2=XEsIMu7cg8sqthILweLBVw&bvm=bv.41642243,d.Yms](http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0CEMQFjAD&url=http%3A%2F%2Fwww.bdp.org.ar%2Ffacultad%2Fcatedras%2Fcp%2Fpolitica1%2Ftextos%2Fsan_agustin%2FCambridge%20Companion%20to%20Augustine.pdf&ei=x-EIUa7oN6HI4ASQ9oDgAQ&usg=AFQjCNGz3BhfI1FF_kc974094l4QsC2vnA&sig2=XEsIMu7cg8sqthILweLBVw&bvm=bv.41642243,d.Yms)

Brown, P. *Augustine of Hippo. A Biography*. (New edition with an epilogue) University of California Press: Berkely, Los Angeles: 2000.

<http://books.google.com/books?id=bJPY1dAZg8cC&printsec=frontcover&dq=inauthor:%22Peter+Robert+Lamont>

VI. éves képzés: Igehirdetési blokk

2026.04.13-17. (8:30-12:00-ig; 13:00-16:00-ig)

Hétfő

Kálvin terem

Egész nap: Stefán Attila és Czeglédi Péter Pál

előadascím:

- Igehirdetés és misszió, Avagy a szívhez szóló Krisztus

Kedd

Kálvin terem

Délelőtt: Fukász László

előadascímek:

- Az evangélizáció kontextusa és formai sajátosságai,
- Az evangélizáció tartalma

Délután: Dr. Füsti-Molnár Szilveszter

előadascímek:

- A keresztyén hitvallások és a (református) dogmatika (rendszeres teológia) szerepe mai egyházunk életében a keresztyén (szószéki) identitással összefüggésben
- A keresztyén (református) hitvallások és tanítás szerepe az igehirdetésben

Szerda

Kálvin terem

Délelőtt: Katona Viktor

előadascímek:

- Igehirdetés szenvedélybetegek között
- Igehirdetés fiatalok között

Délután: Somogyi Péter főjegyző

előadascímek:

- Igehirdetés a mai Református Egyház életében
- A vasárnapi igehirdetés szerepe a gyülekezeti életben és a lelkész életében

Csütörtök

5.emelet

Délelőtt: Dr. Kocsev Miklós

előadascímek:

- Folyamatkísérés

Délután: Dr. Hős Csaba

Előadascímek:

- Homiletikai szituációk a kazuáliák mögött
- A kazuáliák a gyülekezetépítés felől nézve

Péntek

C104

Délelőtt : Mészáros László

előadascím:

- Igehirdetés háborúban

Délután: Hajdú Szabolcs Koppány

előadascímek:

- Igehirdetés falusi gyülekezetben
- Igehirdetés esperesként

VI. éves képzés: Lelkigondozói blokk

2026. március 9-13.

Időpont	március 9. hétfő	március 10. kedd	március 11. szerda	március 12. csütörtök	március 13. péntek
8.30-10.00	Szőke Etelka és Szőke Attila: Házasság – család - lelkigondozás	Szupervíziós tevékenységkísérés (Kocsev Miklós)	Thoma Anita: A gyász – egy lelkigondozói kérdéskör	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné László Lilla)	Fodorné Ablonczy Mitka: Lelkigondozói szemlélet a kazuáliákhoz kapcsolódó beszélgetésekben
10.00-10.15 Szünet	szünet		szünet	szünet	
10.15-11.45	Szőke Etelka és Szőke Attila: Házasság – család - lelkigondozás	Szupervíziós tevékenységkísérés (Kocsev Miklós)	Thoma Anita: A gyász – egy lelkigondozói kérdéskör	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné László Lilla)	Fodorné Ablonczy Mitka: Lelkigondozói szemlélet a kazuáliákhoz kapcsolódó beszélgetésekben
12.00-12.30	áhítat	áhítat	áhítat	exhortáció	áhítat
12.30-13.30	ebédszünet	ebédszünet	ebédszünet	ebédszünet	ebédszünet
13.30-15.00	Szőke Etelka és Szőke Attila: Házasság – család - lelkigondozás	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné László Lilla)	kórház	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné László Lilla)	Összegzés, zárás (Szabóné László Lilla)
15.00-15.15	szünet	szünet		szünet	szünet
15.15-16.45	Szőke Etelka és Szőke Attila: Házasság – család - lelkigondozás	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné László Lilla)	kórház	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné László Lilla)	